

architectuur.be

wedstrijdprojecten 2000-2005

dorpskern gijselbrechtegem | vetex | cultureel centrum avelgem | godshuis belle | innovatieve solar planning | landmark tower dublin | nieuwe molens brugge | architecture without footprint administratief centrum zedelgem | bibliotheek en administratief centrum veurne | cultuurfabriek damme | gemeentehuis en sociaal huis tervuren gavers zuid | diensten campus ham | ontmoeten in kapellen | curved flats | brussels tower bibliotheek de haan | Duits kerkhof | sbso ter zee oostende | administratief centrum diksmuide

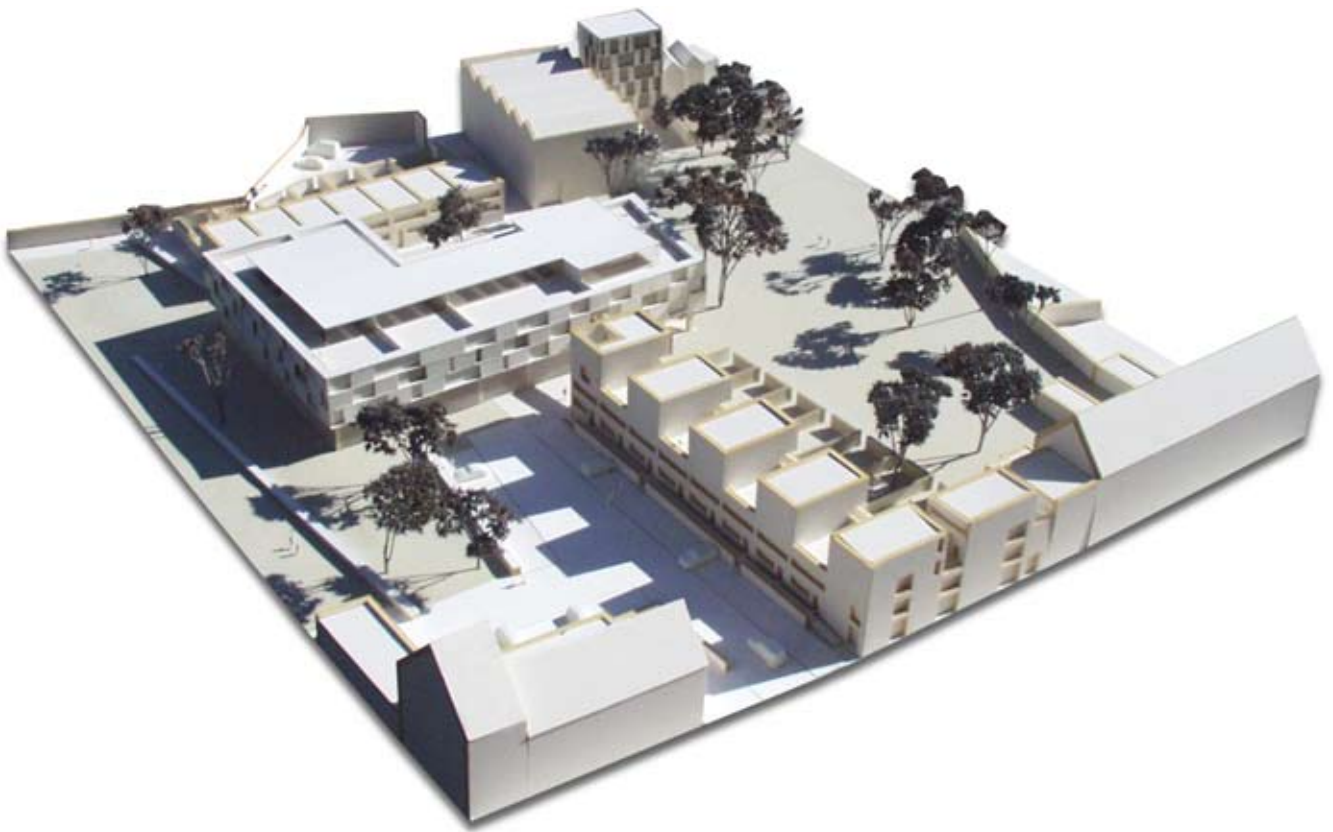

vetex
kortrijk

3de prijs
2000-2001

reconversie industriële gebouwen, 30
nieuwbouw woningen, aanleg park

ism. bureau bouwtechniek, denis du-
jardin, locus real estate

thema

Het studiegebied is in zijn bestaande toestand ontsloten door 5 straten met een éénduidig publiek-privaat patroon. De wedstrijdvaart doorbreekt dit patroon en installeert een open confrontatie tussen het privaat en publiek domein. Het project stelt dit thema centraal en wil deze confrontatie versterkt uitwerken langs een looplijn die het gebied van oost naar west doorkruist en bestaande en nieuwe fragmenten in één concept samenbundelt. Continuity of fragments. Dit thema wordt versterkt door de twee typologisch gedifferentieerde publieke parkruimtes.

densiteit

Het beperkte programma laat toe te verdichten op een beperkt gebied, geënt op de looplijn, met aan weerszijden uitlopers in een 'groene' entiteit. Het koppelen van de bestaande waardevolle gebouwen aan het woonprogramma, ambieert een stedelijke densiteit op een beperkte oppervlakte, vrij metrisch afgelijnd en in zijn materiaal sterk leesbaar binnen het studiegebied.

Het samenbundelen van de stedelijke fragmenten vrijwaart de vrijgekomen open parkruimte die in het concept zo groot mogelijk is behouden.

De specificiteit van de voorliggende ingreep is, dat de verhouding tussen het gebouwde en het park inversief is opgevat. In het parkgebied, staat een geconcentreerde, gecondenseerde bebouwing. De bebouwing staat niet alleen midden in het parkgebied, ze scheidt ook het gebied in twee typologisch gedifferentieerde ruimtes. De meerwaarde inducerende aanwezigheid van dergelijk tweeledig park, is niet alleen waardevol voor het gebied als zodanig, maar strekt zich ook uit tot de verderop gelegen grenzen van de buurt. Het kan zelfs een uitstraling hebben ook daarvoorbij.

veldstraat

Het voorplein en het woonblok geven de aanzet naar het binnenplein. Het bouwblok geeft als hoekvolume een passend antwoord op het brede perspectief in de Veldstraat. De architectuur van het woonblok en het centraal gebouw is op schaal van het voorplein. Hierdoor wordt de directietuin als 'urban room' afgeschermd van het voorplein.

De baksteenarchitectuur van het bouwblok sluit aan bij de gevels van de directiewoningen in de Veldstraat. De ritmering van de open bovenruimtes begeleidt het perspectief richting centraal gebouw. In deze aanzet is een gemengd gebruik voor auto, fiets en voetganger. Zijdelings, langs de woningen is een rustige doorgang voor de bewoners, die wat afstand schept met het voorplein.

voorplein

De opening naar het park ligt op de grens van het voorplein. In tegenstelling met de directie-tuin biedt het park leegte. Het smalle perspectief van de Veldstraat, uitverbreed op het voorplein is bij het park helemaal opengetrokken, de densiteit van de architectuur neemt af. Voor de auto stopt het hier, de andere gebruikers gaan gewoon door.

het park en zijn grenzen

De zuidelijke grens van het park is architecturaal sterk onderbouwd. De rand van het park is sterk afgelijnd met een pad en in dit grillig perspectief gelinkt aan het rode tracé van de scheidingsmuur, die de scheiding vormt met het privaat perceel. Toegangen tot het park, kunnen voor deze percelen een grote meerwaarde bieden. De scherpe contourlijnen blijven behouden en worden ondersteund door de lange bodemlijnen.

doorgangen

Aan weerszijden van het centraal gebouw is voor voetgangers en fietsers een doorgang naar de Pieter de Coninckstraat. Op dit pad liggen de toegangen naar de woningen, naar het ondergrondse en het bovengrondse parkeren, naar de kantoor- en woonfunctie in het centraal gebouw, naar het poortgebouw. De grenzen van deze zone zijn goed afgeschermd ten aanzien van de privaat tuinen.

ontsluiting

Dertien units hebben op niveau één zelfde ontsluiting met een privaat karakter, die kan bereikt worden via verticale circulatie in de Veldstraat en onder het centraal gebouw. De hoge intensiteit van de ontsluitingspassage maakt een passerel nuttig en betaalbaar.

park

Het nieuwe open park is een flexibele open grasruimte, die door een specifiek amorphe vorm, alsook door het mikado-spel van de balkvormige volumes, enerzijds eenheid aan de ruimte verschaft, en anderzijds binding veroorzaakt ten aanzien van degedifferentieerde grenswanden.

De transparantie en leegte, laat een scala aan mogelijkheden toe, die door de gebruiker zelf kan worden ingevuld, naargelang de omstandigheden.

tuin

De directietuin wordt in zijn typologie zoveel mogelijk intact gehouden. Enkel een aantal overbodig gedetailleerde items worden verwijderd. Voor de rest worden de aanwezige waarden (water, afwisselende wandeling) niet alleen behouden, maar tevens ook versterkt. Dit park wordt geconoteerd met 'rustige recreatie'.

plein

De verhoudingen van het plein dat ontstaat tussen de tuin en het park zorgen voor een aangenaam karakter. Door de open zijde aan de kant van de tuin, neemt het plein de rustige sfeer van de directietuin over. Een smallere doorgang richting park geeft het plein een diep en sterk perspectief waardoor de link met de volledige vetexsite wordt gemaakt.

perspectief

De toegang vanuit de Pieter De Coninckstraat heeft, net als het voorplein aan de Veldstraat, een stedelijk karakter. De massa van Poortgebouw en de geslotenheid van Vetexmuur en woningen zorgen voor een sterk omkaderd perspectief. Het zicht doet de open ruimtes die de middenzone flankeren vermoeden.

pieter de coninckstraat

Het gezicht aan de Pieter de Coninckstraat is samengesteld uit een aantal sterke elementen: vetexmuur, poortgebouw en een nieuwe verticale unit. De voormuur onderaan de unit ondersteunt de geslotenheid van de site. De toegangen links en rechts van het poortgebouw versterken de identiteit van de volumes. Het vrije parkeerniveau onder het verticale volume biedt de directietuin een getemperde ontsluiting. De vijf woonunits worden geopend naar tuin- en straatzijde.

PRIVAAT
PUBIEK

VOETGANGER- EN FIETSZONE
TOEGANKELIJK VOOR ALLE VERKEER
BRANDWEER EN DIENSTEN

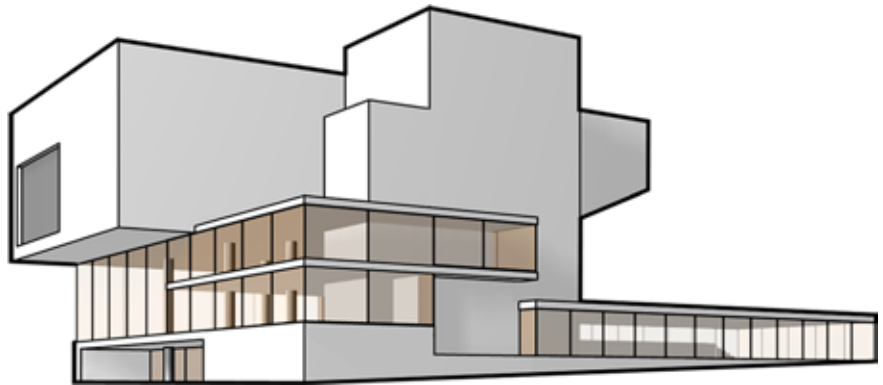
ONTSLUITINGEN CENTRAAL GEBIED
TOEGANGEN

cultureel centrum avelgem

avelgem 2001

ontwerp van cultureel centrum met theaterzaal, fuifzaal en jeugdhuis

ism. snoeck & partners

concept

De vertaling van het programma is in zeer herkenbare architectuur gebundeld. In de compacte vorm is bewust een sterke lading gelegd, die zijn aanwezigheid laat weergalmen op de naaste omgeving. Door de verticale organisatie ontstaat een gebouw zonder voor of achterzijde. Het gebouw heeft vensters op de vier zijden en kan zijn lading op vier zijden kwijt. Met één voet staat het gebouw in de bebouwde omgeving, met één voet in de meersen.

Op schaal van de meersen is het gebouw een sculpturaal teken. Op schaal van de omwonenden is het een binnenplein dat uitnodigt, dialoogt, afpaalt en omkadert. De sokkel is laag ingebed in de bodem waardoor de begroeiing langs de beek en de dijkverhoging aan weerszijden zichtbaar blijft. Van op het plein is links en rechts visueel contact met de randbebouwing en met de tennisterreinen, zodat de ruimtelijke samenhang nergens is onderbroken.

inplanting en site

Het gemeenschapcentrum is autonoom ingeplant in het perspectief van de Scheldelaan. Het architecturale concept bevat twee grote delen die zijn uitgewerkt in een sokkel en een bovendeel, het plein vormt de overgang tussen binnengebied en landschap. Het nieuw gebouw is tevens de ruimtelijke grens van het binnengebied Avelgem, met uitvalsweg op de Scheldelaan.

Tussen Scheldeburcht en gemeenschapcentrum ontstaat een ruimtelijk te structuren gebied dat ook nieuwe initiatieven een onderkomen kan geven in volgende fase. Het huidig geprojecteerde binnengebied toont de structuurlijnen als groene aanleg op verharde stroken.

Het groen is strak afgelijnd en gesnoeid op hoogte van het dak jeugdhuis. De bodemverharding ondersteunt de lijnperspectieven in de zigzag doorgang tussen Scheldelaan en Kasteelstraat.

bouwstenen

De sokkel is als waterdichte kuip in beton de meest economische reactie op de bodemgesteldheid. In de sokkel zitten fuifzaal en jeugdhuis met hun voorzieningen, beide afgedekt met een pleinvloer.

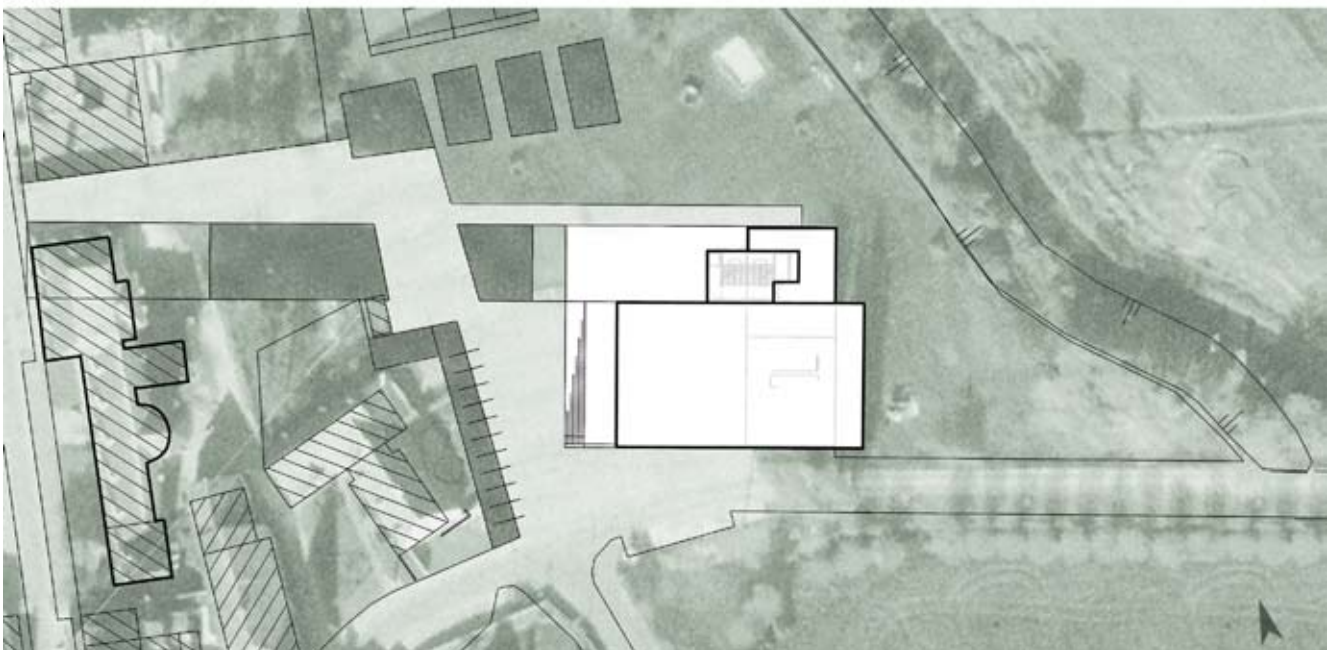
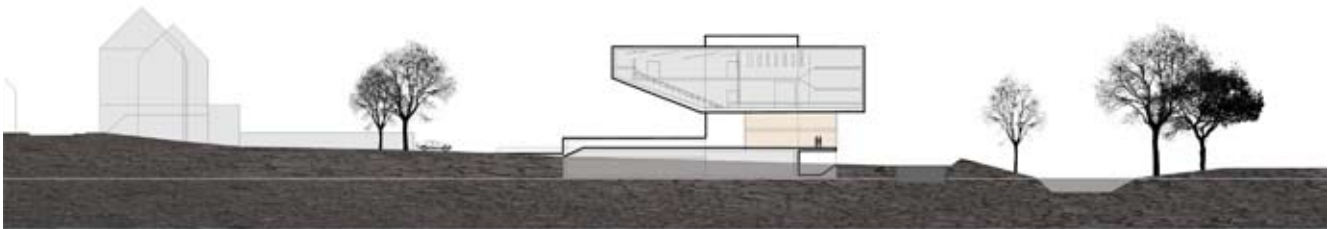
De fuifzaal is ruimtelijk dicht met één venster helemaal geopend op de meersen. De kuipvloer van de zaal kruipt over zijn gehele breedte naar buiten. De ruimtelijke opening is een gerichte klankkast op de meersen en biedt snelle evacuatie.

Bij noodevacuatie slaat de breedte van de fuifzaal open naar het trappenmaaiveld. Er is gerekend met een 1000-koppig publiek en een evacuatiebreedte van 2cm per persoon. De fuifvloer beschikt over een eigen sanitair blok en is publiek toegankelijk via trappen en liften.

Het jeugdhuis zit in de sokkel verankerd met zijn kop uitkijkend boven het maaiveld, een panoramisch uithangbord voor de strategie van het centrum. De lange doorkijkwand op het plein is een actieve billboard of passief, een fietsensteun. Er is een klein terras bij de inkom, een bar, vergaderlokaal, sanitair en dienstverbinding naar foyer.

De sokkel is bekrond met een plein in het verlengde van de polyvalente zaal en het foyer. De ruimte tussen sokkel en theaterzaal is open-dicht, gebaseerd op een concept van zien en gezien worden. De tussenruimte is één naar karakter maar opgedeeld in drie afscheidbare ruimtes: het foyer, de polyvalente zaal en de administratieve werkvloer. Meerdere gebruikers kunnen hun werkplek

beschermen en dus autonoom opteren voor het gebruik van filters die licht of zicht beperken, afhankelijk van de situatie binnen de ruimte .

Foyer en polyvalente zaal kunnen één worden. De polyvalente zaal heeft dubbele hoogte.

In de foyer hangt de werkvloer voor de administratie, die uitzicht biedt naar het plein en naar de meersen. Beide niveaus zijn publiek toegankelijk via trappen en liften.

De dienstingang van het foyer sluit aan op de loskade bij de goederenlift.

Het foyer beschikt over een eigen sanitair blok op niveau fuifzaal.

theater

De theaterzaal is opgevat als een afzonderlijk programma en een autonoom vormgegeven. De verticale circulatie maakt het mogelijk het

theater als concept, programma, vorm en textuur , los te weken van de sokkel. In de hier gekozen vorm is de tribune vormelijk leesbaar.

Het concept podiumkunsten is in tegenstelling tot de andere programma onderdelen ruimer bemeten dan de 350 m² die vermeld staan in het bouwprogramma. De 240 zitjes in de publiekzaal vormen als tribune een ruimtelijk evenwicht met de beschikbare diepte van de scène, die naadloos aansluit op nevenscène en achterscène.

Er is gekozen voor zijdelingse ontsluiting vanuit de zaal op twee verschillende niveaus, telkens aansluitend op de verticale circulatie van trappen en liften. Het plafond kan worden uitgerust met technische voorzieningen die een optimale werking verzekeren op vlak van akoestiek en lichttechniek. Het landschap-

pelijk venster ligt in het verlengde van de publiekzaal, met uitzicht op de meersen.

intern transport

Het publiek komt hoofdzakelijk binnen via de toegang op het plein en het aanpalend foyer. Vanaf deze inkompartij zijn alle publiekfuncties bereikbaar.

Voor het publiek is een ruime personenlift voorzien die alle niveaus bedient. Aan de dienstingang van foyer en jeugdhuis bevindt zich een laad- en loszone.

Op niveau loskade vertrekt de goederenlift die elke beneden en bovenruimte bedient en voorzien is om grote stukken tot op theaterniveau te brengen, aansluitend op de nevenscène .

godshuis belle

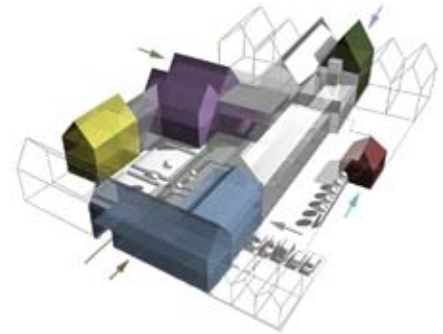
ieper

2de prijs

2001

reconversie van een historisch bouw
blok in het centrum van ieper tot
bureel- en werkruimte voor het ocmw

ism. snoeck & partners

herkenbaarheid

De analyse van het gebied tussen de vier straten vormt de aanzet tot herwaarderen van het bestaande patrimonium dat ruimtelijk boeiende gegevens bevat. Door sanering worden de kwaliteiten van de bestaande architecturale volumes terug in het daglicht gebracht.

Bij de sterk herkenbare buitenvolumes hoort een sterk interieur. De relatie tussen buitenvolume en interieurruimte, die nu verstoord is, geldt in het concept als een belangrijk uitgangspunt bij het inpassen van het programma. De binnenruimtes zullen gewoon visueel leesbaar worden in hun geheel en in hun geledingen. Toegangen, functies en circulatie worden gelinkt aan dezelfde leesbaarheid als van de ruimtelijke voids en solids.

binnenkoer

Naast deze zorg voor meer authenticiteit van de bebouwde delen is de identiteit van de niet bebouwde oppervlakte een permanente zorg. De dichtgeslibde binnenkoer wordt omgevormd tot een ruimtelijk herkenbaar ontwerp door de patio terug in evenwicht te brengen met de omliggende bebouwing. Het streng afgeijnde groen vormt patroon voor circulatie en toegangen.

insolplan

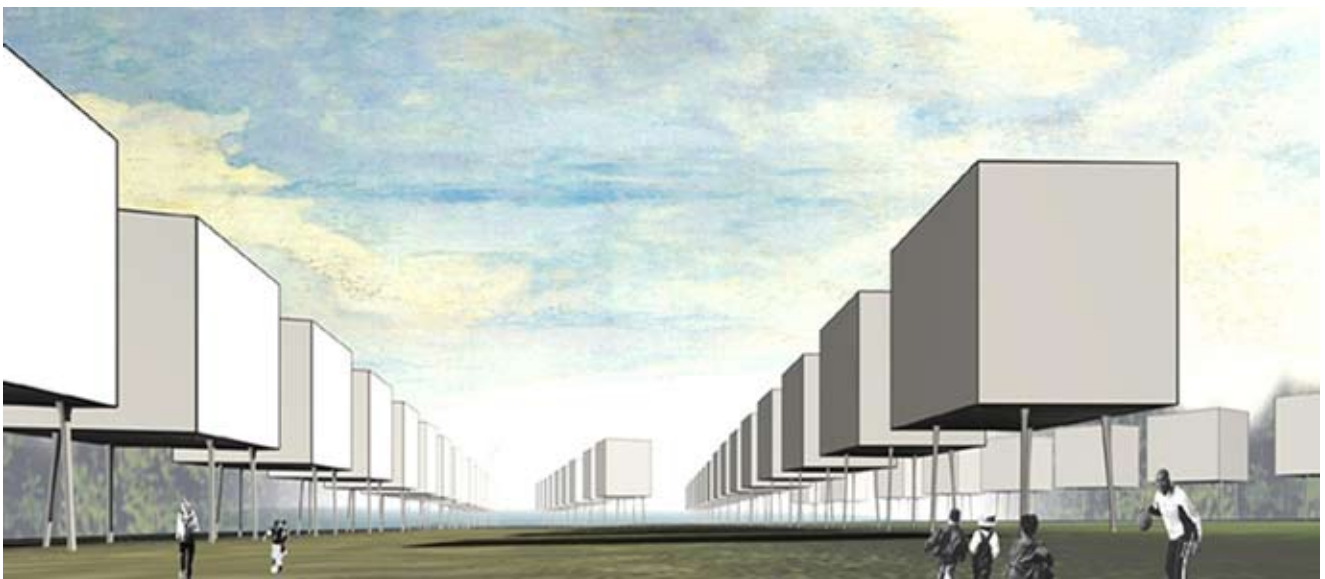
roskilde (denemarken)

2de prijs

2001-2002

ontwerpen van 400 woningen met zonneënergie als centraal thema.

ism. cenergie, bureau bouwtechniek, landschappen denis dujardin

general statements

The durable development of the environment as a prime quality of actual life and a potential living standard for the future generations.

Architecture will be developed in mutual consent with the forest belts, supporting the scale of the natural feature. A reduced architectural footprint enlarges the abstract and surrealistic approach of contrasting landscape icons. The concept intends to enlarge the development of the public and semi-public space, the private territory being locked up within the architectural walls. The equilibrium between both voids and solids is a priority on every site area proposal.

integration of social functions

The integration of social functions in the area is forest belt related. Within the limits of the Trekroner development zone the forest belts will be strong landmarks along the Nordens Parkvej, with a small architectural folly as attachment. The implantation of shops, public

services and other functions in connection with the university campus, on sequence of the forest belts, finds his logic in the easy access of this public points in permanent visual contact while driving in the Parkvej with the car or the bicycle.

landscape

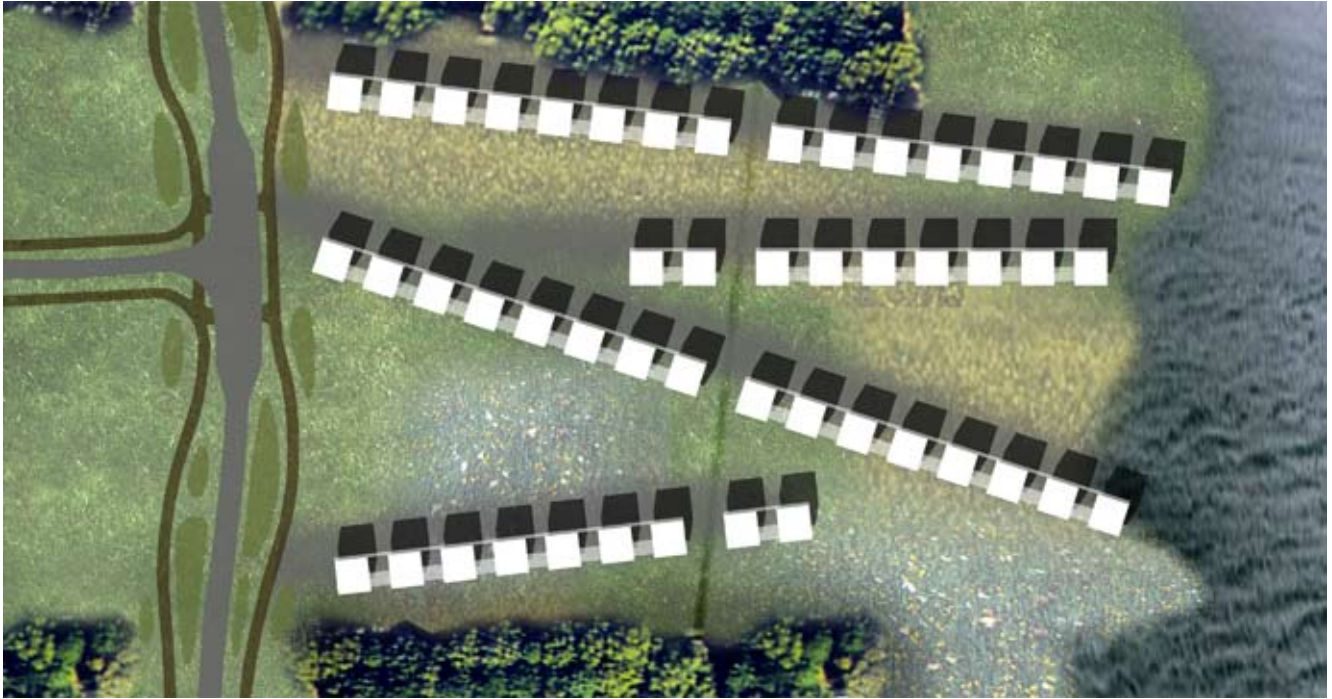
The landscape around the building-units is constructed as follows. Seems there will be the presence of the forest belts referring to a big scale endemic natural feature, a scale which is able to compete with the building-units, the decision is made to leave the space around the buildings as empty, and as open as possible. This strong juxtaposition of contrasting landscape-icons, stresses the intrinsic specificity of each individual icon.

The purpose is to make a multifunctional open and gentle landscape with a futuristic looking expression, but made with unsophisticated self-evident materials, which refers to the place, to the Genius Loci.

The space is divided by oscillating planes of alternating mown grass and lesser mown grass in which a part of the endemic flora can develop. This results in a fascinating but more or less ecological graphic pattern, which still remains flexible and open, as far as functional requirements is concerned.

In this open landscape, which refers to the surrounding landscape, a few specific elements are provided.

The modular recreation spots, being open hardened spaces of more or less equal surface, which, on the side of the main wind, are sheltered by a waving hedge, which is cut in a way that expresses its formal autonomy towards the building morphology. Those waving hedges should consist of one endemic species, or at least one, which refers to Danish Landscape typology. The waving shape is also an iconographic expression of shelter in the large open field. Those recreational spots can contain a children-playground, a basketball field etc.

area 2B

Visual guidelines are implemented by the direction of the shrubs and by the building parallel. The double connected stilt building is flanked by the six stages of the subsidised dwellings, marking the beginning and the end of the traffic lane. The contradicting requirement of this orientation area has been resolved by the use of complete south oriented flats with private terrace, above the east – west oriented units. Due to the high density, the landscape principle chosen here is one of autonomous oscillating shrub-walls which function as windscreens, but which also give a counterbalance to density of the building morphology.

area 4 (above)

The area implementation is based on wide open perspective from the Parkvej in direction of the lake. The subsidised dwellings can be

integrated in this configuration. One architectural strip is calculated on energy, costs, urban density, construction. The elaborated part leans against the forest belt as natural protection to northern wind. The units are wide opened to the south, with wide perspective over the area. The Parkvej connected traffic lane and grass paved border gives access and parking facility to all 50 flats and 5 houses, all along the building stilts.

area 9

Four clustered horizontal platforms express the feeling of territory. Houses have individual gardens and an intermediate space as extension of the private space.

The clustered family houses are wide opened to the south offering wide landscape perspective on both sides, northerly over the park like scenery in direction of Kallemosegard, southerly over the Nordens Parkvej in direction

of the university centre. The cluster envelope and the solar thermal systems are cluster concerns.

The use of the intermediate space is restricted to the individual family. The landscape principle used here is that of an 18th century dissimulative scenery where the landscape is open with just a few clumps of trees and a big open grass space.

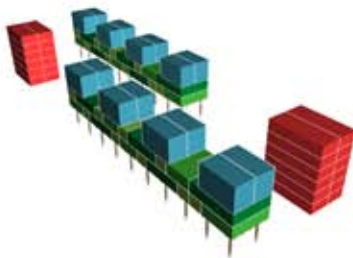
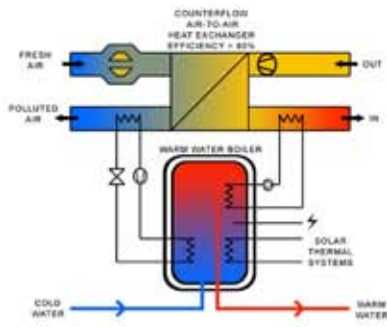
The recreation modules are half-hidden in the soil which causes invisibility and openness, seen from the units. These recreationspaces are on top of this hidden between non-mown areas, which makes an allusion to the surrounding landscape.

sustainability as result of flexibility

The lifetime of a building depends largely on its flexibility, its capacity to adapt to changing needs and taste. The designed units are flexible in function, circulation and envelope.

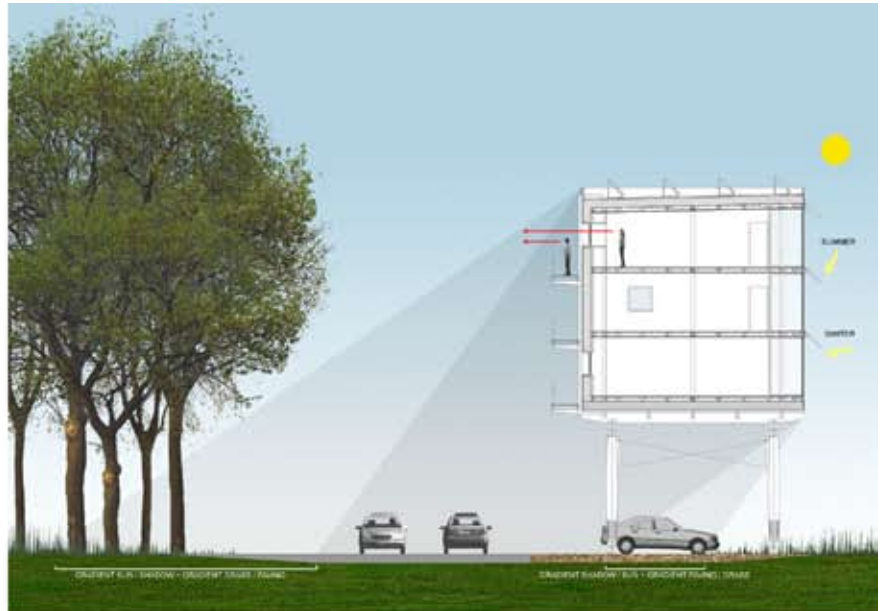
L'Eléphant Giraffe, Salvador Dalí (1948)

The flexergy principle is used: urban design, architecture, and not the energy supply systems, is the essence of the design. Service-leasing strategy keeps energy supply and other systems up to date.

energy use and operation

The goal is to create passive houses. These are buildings with a comfortable indoor climate in winter and summer, without a conventional heating (and cooling) system. Therefore, the annual demand for space heating may not exceed 15 kWh/(m².a). The remaining heat demand will be supplied by heating the supply air in the ventilation system. A small heat pump extracts the energy from the exhaust air and delivers it to a boiler, from where the heat is delivered to a heat exchanger in the supply air (see figure below). The use of the heat pump will be reduced further by connecting the boiler to solar panels. The total energy demand (space heating, domestic hot water and household appliances) should be below 15 kWh/(m².a).

service-leasing fuel cell technology

Fuel cells are ideal for power generation, either connected to the electric grid to provide supplemental power and backup assurance for critical areas, or installed as a grid-independent generator for on-site service in areas that are inaccessible by power lines. Since fuel cells operate silently, they reduce noise pollution as well as air pollution and the waste heat from a fuel cell can be used to provide hot water or space heating.

There are three main components in a residential fuel cell system - the hydrogen fuel reformer, the fuel cell stack and the power conditioner. Many of the prototypes being tested and demonstrated extract hydrogen from propane or natural gas. The fuel cell stack converts the hydrogen and oxygen from the air into electricity, water vapour and heat. The power conditioner then converts the electric DC current from the stack into AC current that many household appliances operate on. The expected pay back period on a residential fuel cell for a typical homeowner is estimated to be four years. The initial price per unit in low volume production will be approximately 1,500 EUR per kW, with the ultimate goal of getting costs below 500 EUR per kW. Fuel cell developers are racing to reach these cost targets.

towards service-leasing strategies

The need for a fundamental change towards service-leasing business is highly felt in most engineering companies. The problem rises

from the fact that an engineering team is compensated for what it spends, not for what it saves. Higher profits will come from better solutions rather than from selling more consumption goods. For example, leasing better comfort at a lower cost instead of selling air-conditioners, leasing vertical transportation services instead of selling elevators. Leasing lets companies capture the savings from lower energy and maintenance costs. It can be remarked that service-leasing strategies might also provide for a partial answer considering whole buildings.

Similar to the developments for building materials and engineering, in some companies business strategies exist for a kind of service-leasing which could be called the 'provision of quality shelter'. The provision of constant quality of a product and closed loop production processes make it feasible for the producer to guarantee maintenance at no cost for the user or the owner.

For this project, we consider it plausible that continuous upgrading and maintenance can be provided while leasing fuel cell technology. This reduces initial cost for the builder and gives the manufacturer the chance that developments in better efficiency can be installed and tested, while recycling older equipment and revising production of new models towards waste prevention and closed-loop recycling. It is recommended that this approach shall function as a European example for comfort leasing.

West Pier, Brighton (UK)

landmark tower - U2 studio

dublin (ierland) 2002

ontwerp van de opnamestudio voor de band U2, een 'landmark' toren en 16 lofts in de docklands van dublin.

"We will develop the Dublin Docklands into a worldclass city quarter, a paragon of sustainable inner city regeneration, one in which the whole community enjoys the highest standards of access to education, employment, housing and social amenity and which delivers a major contribution to the social and economic prosperity to Dublin and the whole of Ireland."

Aldus de 'Dublin Docklands Development Authority'. De verwachtingen zijn dus hoog gespannen voor de ontwikkeling van het Dublinse havengebied. In datzelfde kader dient de bouw gezien te worden van de nieuwe U2 studio waar de band (misschien) aan hun toekomstige CD's zal werken. De 'development authority' maakt van de gelegenheid gebruik om voor de stad een heuse 'landmark tower' te bouwen, waarbij gesuggereerd wordt bovenop de 60meter hoge toren de U2 studio te plaatsen, onderaan een reeks ontspanningsfuncties te bouwen en in het middendeel appartementen/lofts te voorzien.

Het gepresenteerde voorstel gaat eerder uit van een verticale opsplitsing in plaats van een horizontale: de opnamestudio en de ontspanningsfuncties vormen samen de 'landmark tower', naast het gebouw met de 16 lofts. De ruime daktuinen waar Bono naar gevraagd heeft, bevinden zich er bovenop en zijn bereikbaar vanuit de studios. Op deze manier is het mogelijk een 'toren' te bouwen, wat op het lange smalle perceel anders geen evidentie is.

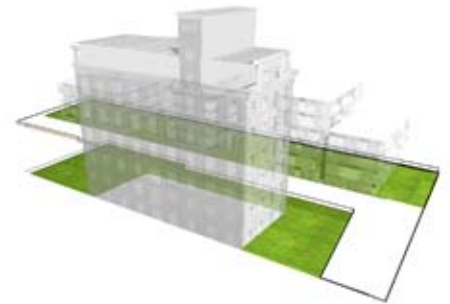
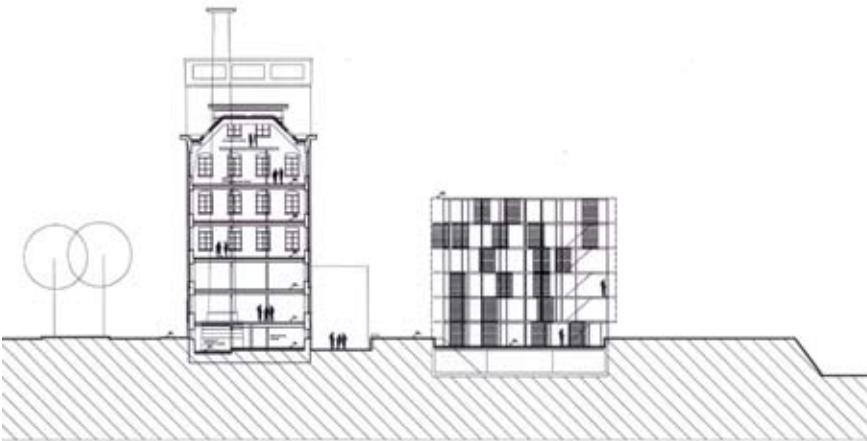
nieuwe molens

brugge

2002

herbestemming van de historische 'nieuwe molens' en de bouw van 45 woonunits

ism. snoeck & partners

begrenzen

Het kanaal en de Leopold II laan zijn terreingrenzen, tevens stedelijke grenzen, die binnen hun profiel de architecturale ontwikkeling aflijnen. Het ontwerp wil het open karakter van de site versterken door op het terrein twee evenwijdig lopende stroken toe te voegen. De stroken zijn verdiept uitgewerkt als een uitgesneden volume, een leeg element, op schaal van de straat, de kaai en de gebouwen.

stedelijk patroon

Door de brede zichten dwars over de stroken heen, een eigenschap, onderscheidt het terrein zich van de sterk gesloten straatpatronen richting binnenstad. De randzone langs het kanaal ontwikkelt zich minder als een weefsel dan wel als een aaneenschakeling van deelprojecten.

Het doorwaadbaar karakter langs de kanaalzone versterkt het autonoom beeld van de stukken architectuur, die naar schaal ook kenmerkend groter zijn.

tussenzone

De bijna honderd meter lange zone parallel aan de stedelijke grenzen is een open ruimtelijke zone, met wisselende grenzen en perspectieven naar noord en naar zuid.

sustainable housing development

guanajuato (mexico) 2002

stedebouwkundig ontwerp voor de duurzame ontwikkeling van 1200 woningen.

ism. cenergie, bureau bouwtechniek

architecture without footprint

The durable development of the environment as a prime quality of actual life and a potential living standard for future generations. Architecture will be developed in mutual consent with this environment, no longer affecting the forest development and green areas, in support of the scale of natural feature and existing physical conditions. This concept intends to enlarge the development of public and social space, the private territory being locked up within the solid architectural walls. Architecture without footprint. In this urban proposal the human tradition in handling with equilibrated green and public space, shall dominate over architectural impulses of coming generations!

The lifetime of a building depends largely on its flexibility, its capacity to adapt to changing needs and taste. The flexergy principle is used in concept of urban design, landscape, architecture in harmony with the local available traditional materials and knowledge of maintenance.

The goal is to create passive houses, buildings with a comfortable indoor climate in winter and summer, without a conventional cooling and heating system. The 'low tech' but 'avantgarde' technique makes that we can read the building in all its components. The major evolution in growing possibilities will be realized inside the cube. Out of respect for the extreme quality of the outer skin of each cube, we will avoid to change the envelope.

concept

The durable development of the environment is a prime quality of actual life and remain a living standard on long term for future generations.

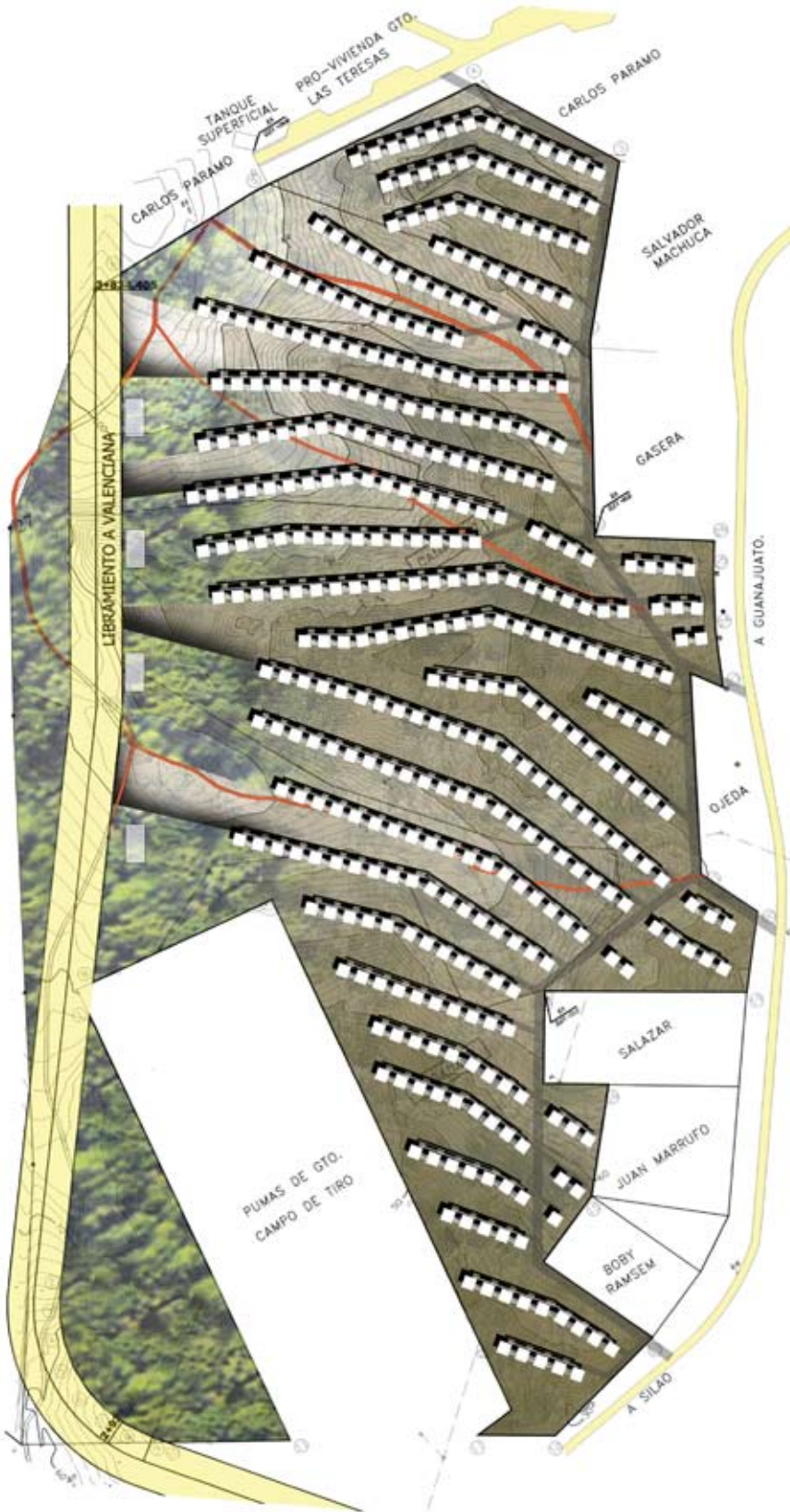
Architecture will be developed in mutual consent with this environment, no longer affecting the forest development and green areas, in support of the scale of natural feature and existing physical conditions.

This concept intends to enlarge the development of the public and social space, the private territory being locked up within the solid architectural walls. The 'equilibrium' between both, voids and solids is a priority in the proposal.

time

The development of the voids is the longest 'time target', up to four hundred years. In this urban proposal the human tradition in handling with equilibrated green and public space, shall dominate over architectural impulses of coming generations.

infrastructure

The implementation of the infrastructure is nearly influencing the quality of the soil texture. The infrastructure is the first conditioner as support of natural quality. The structured harmony between the growing forest belts, the soil texture and traffic structure is a result of dual approach: rationality, technicity, functionality and organic base quality of the site. Both supporting each other...

The inside development of paths and hard surface, 'streets', giving access to the housing areas, has several connections on the Silao A Guanajuato and one connection in the north.

The infrastructure concept of the Libramiento A Valenciana will be the backbone of the social functions project, connecting public mobility to the inside habitants network. This green grid is also offering a secure border to pedestrians, as transition between the 'road limits' and the 'non limits' of the open green and forest belt area, related to the housing program. The public space will nearly be modulated in order not to disturb the actual natural 'rain - drain' situation during raining season.

social functions

The integration of the social functions is integrated on the rhythm of the forest grid. Within the limits along the Libramiento A Valenciana development, the forest belts will be strong landmarks. The implant of shops, public services and civic center will be connected to the site on sequence of these forest belts, finds his logic in the easy access of this public points in permanent visual contact while driving with car or bicycle.

sequences

The perspective dominating the area is perpendicular on the Libramiento A Valenciana. The views are wide opening downside in direction of the railway and the Rio de Guanajuato. Along this road the forest belts and building implants alternate as dominos on stilts, offering small rhythmic perspectives, cinematic sequences, downside the area, in direction of the Rio.

sustainability

The flexergy principle is used in concept of urban design, landscape, architecture in harmony with the local available traditional materials and knowledge of maintenance.

In order to avoid short or long term deterioration, the building technology supports the concept of independent growth, in speed and time development, between construction and deconstruction of houses on one side and long term conditioner of urban design on the other side.

economics

Due to largely available building material in the region, there is a technology related to these materials. This available traditional patterns of industry are the basic of the sustainable concept about building.

The infrastructure concept of the Libramiento A Valenciana, the backbone of the mobility layer, is a stone and concrete project, made to survive during at least four hundred years, in accordance with the rain and drain ruling. The architectural basic structure is made of wood or concrete. The available wood, a natural wealth, makes sure that import of wood is not necessary to obtain the basic material, start of the building process. The interior and the skin of the architecture is wood or plywood related. At the base there is the wood knowledge at level of production, engineering, entrepreneur.

The use of this local knowledge and available basic material is the best guarantee of a well controlled price process, even in the later necessary maintenance of buildings. Even by implant of stages the process will not be economical affected by external changes in international market trading or political ruling, because the project is not dependent of this external partners.

system

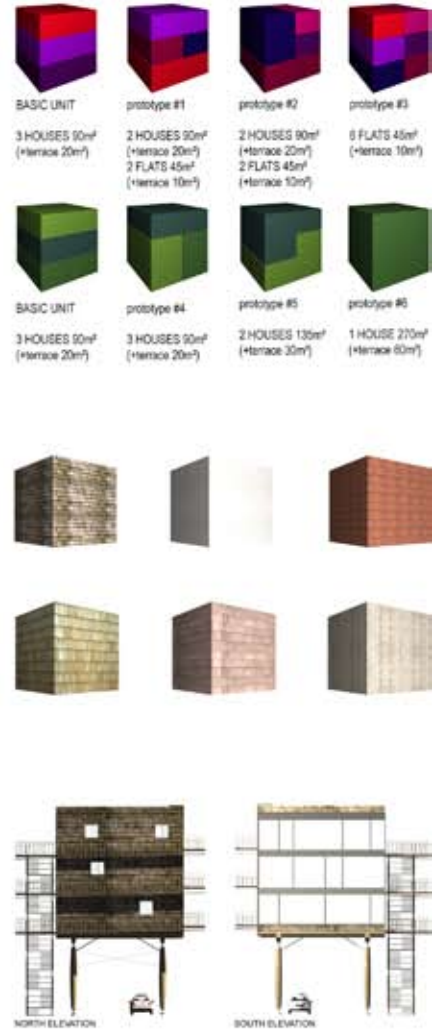
As building system the project should be a target for local development in housing technology, from university level to the level

of daily by inhabitants. The 'low tech' but 'avant-garde' technique makes that we can read the building in all components. The easy reading while realizing the project is a very important factor in price controlled process. Within the cube concept, optimized programs can be expected, so far that evolution in typology could be an answer on demand of inhabitants.

The system of cubes makes clear that knowledge about the cube will be installed in local industry, step by step or cube by cube. This system of repetition and the inherent modulation will afford the price control and will influence the optimization of the system in domains of study, prefabrication, transport, tolerances, price, time sharing, etc... making a short term planning as short as physically possible, with minimal disturb for the long term forest belt program.

stages

The footprint of the building program is minimal, related to the vertical circulation and the stilts. The vertical infrastructure is a controlled external circulation. This vertical meeting points are the start of the cube implants, connected by horizontal access. Each housing cube contains three basic units, each hundred square meters of construction. Every cube can be build as an individual unit, what means that one building stage contains at least three or a plural of three housing units. A basic unit can be minimized and maximized.

The minimized version is the individual studio of 45 m², the maximized is a 3 generation house of 270 m².

prototype

The major evolution in growing possibilities will be realized inside the cube. In respect of the extreme quality of the outer skin of each cube, we will avoid to 'touch' the outer skin. In contraire the project improves inside evolution because the inside space can be split up by walls. Stages can be connected by inside stairs or all separately connected to the outside gallery. The horizontal surface of the basic unit is free of vertical construction elements. The net inside square meters is variable along the use of the wall and skin technology in order to obtain different rooms, inside comfort and flexible mobility. The inside used materials are made of wood, plywood or derivatives of the wood and glue technology. The components used inside the individual space can be developed as prefabricated elements on a rigid modulation, but also free interior shape can offer more personal involvement and evolution than the obliged rulings of the standard housing type.

administratief centrum 1ste prijs
zedelgem 2002

stedenbouwkundig en architecturaal
ontwerp van het nieuw gemeentelijk
administratief centrum | ingebruik-
name: 2006

ism. snoeck & partners

voids en solids

De Groenstraat en Snellegemstraat vormen de hoofdassen van de gemeente. Het gesloten karakter van de straat wordt aan oostzijde herhaald opengebrouwen naar de achterliggende gebieden. Dit ritme vormt het kenmerkend karakter dat versterkt wordt op de site. De parkzone is smal, lang en diep ingesneden op de hoofdassen. De binnenruimte van het park is visueel leesbaar geworden in zijn geheel en in zijn geledingen.

Naast deze zorg voor meer authenticiteit van de bebouwde delen is de identiteit van de niet bebouwde oppervlakte een permanente zorg. Bij elk klein woongebied voor de senioren

hoort een eigen tuinstrook, op een verhoogde sokkel, een eigen territorium, duidelijk afgebakend van het park.

De binnenruimte tussen park en school wordt omgevormd tot een ruimtelijk herkenbaar gebied door het binnenplein, met ontsluiting via de Burgemeester Lievensstraat.

architecturale ondersteuning

De insnijdingen in het volume sociaal huis verwijzen naar de architectuur van het administratief centrum en omgekeerd. De ingang en binnenstraat wordt aangekondigd vanaf de hoek Amaat Vynckelein en Snellegemstraat. De binnenstraat eindigt op de horizontale

afgeijnde kerkhofrand, die op die plaats over de gehele lengte van de rustbank wordt heraangelegd. De enclave 'sierkerkhof' wordt versterkt door heraanleg van de ontbrekende stukken omheining.

programma

De architecturale volumes omvatten het gemeentelijk administratief centrum, het sociaal huis, het woongebied voor senioren en een zorgcentrum voor senioren. Het woongebied koopwoningen senioren wordt in twee uitvoeringsfasen opgedeeld.

Het groeiproces van de seniorenwoningen is gekoppeld aan de aanleg park in eerste fase en de heraanleg van de parking in tweede fase. Deze grote programma onderdelen zijn ondergebracht in afleesbare bouwvolumes met eigen identiteit, zowel binnen als buiten. Elk programma onderdeel beschikt binnen zijn volume over verschillende bouwlagen en derhalve over een eigen verticale circulatie als interne ontsluiting.

gemeentelijk administratief centrum

Het publiek deel en het administratief deel zijn beide visueel herkenbaar. Beide delen zijn samen of autonoom bruikbaar.

De hoofdruimte zit middenin als onderdeel van de stedelijke organisatie. De binnengevels zijn kwalitatief gebouwd alsof het buitengevels zijn. Ook de binnengevels hebben schermen die visuele transparantie regelen. Er is een leesbaar structureel interieur. De binnenstraat biedt overzicht en is overal in het gebouw voelbaar als primair element van oriëntatie. De zichten dwars op de binnenstraat genieten een maximale transparantie en worden gelayerd door glas en gordijnen.

organisatie

De open ruimte pool burgerzaken en grondgebiedzaken is afsluitbaar bij extern gebruik van de centrale hall, de raadzaal of trouwzaal. Tussen de vrijstaande kolommen zorgt een metalen rolgordijn voor de beveiliging van het administratief blok. Het ruimtelijk beeld blijft grotendeels behouden door de transparantie van het gordijn. Het balieblok blijft als zwevend volume in de publieke hall staan, en blijft dus bruikbaar voor de organisatie van externe activiteiten.

De publieke hall en wachtruimte kunnen geopend worden naar het ceremonieplein. De hall krijgt zijn ruimtelijk verlengde in de luifel die zich breed uitstrekt over het plein. Dit ruimtelijk gevoel wordt maximaal benut ten voordele van de gemeenschappelijke werkruimtes en openbare ambten, die aan de binnenstraat gesitueerd zijn.

ruimte

In het bouwwerk zijn de trouwzaal en raadzaal letterlijk ruimtebepalend. Het visueel veld van beide ruimtes kan aan weerszijden geheel geopend worden met zicht op de binnenstraat

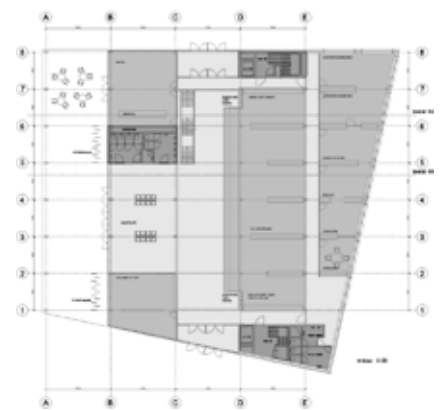
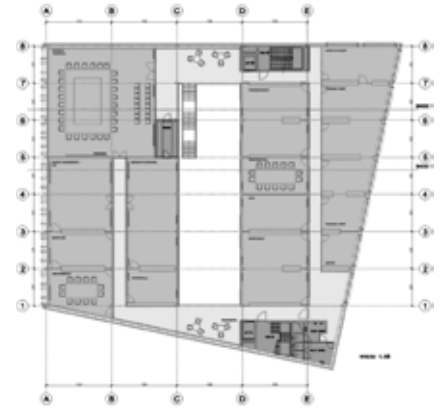
en het park. Het geopend perspectief biedt de administratieve werkplekken meer interieur, meer ruimtegevoel richting park. Beide zalen kunnen geheel afgesloten worden naar de binnenstraat.

werkzones

De gemeenschappelijke werkruimte gelijkvloers is open naar de binnenstraat. De eigen individuele kantoorinrichting wordt zo gekozen dat er voldoende middelen zijn om zich als het ware in te kapselen in een eerder open architecturale ruimte. Daarnaast kunnen de transparante rolgordijnen per beuk een ruimtegevoel versterken, alhoewel het zicht nauwelijks belemmerd wordt.

Op de verdieping zijn de individuele kabinetten geheel vrij hun eigen ruimte en betrokkenheid op de binnenstraat te bepalen.

De gemeenschappelijke ruimtes en collegezaal zijn gesitueerd op verdieping twee en ruimtelijk betrokken op de binnenstraat. De individuele programma onderdelen sluiten niet uit dat er horizontale verbindingen ontstaan, die om praktische redenen uitwisseling tussen de diensten mogelijk maakt.

stadsbibliotheek en administratief centrum
veurne 3de prijs 2003

stedenbouwkundig en architecturaal ontwerp van de bibliotheek en het administratief centrum

ism. snoeck & partners

bibliotheek

De aanwezigheid van de bibliotheek in de publiek hall is dominant. De open structuur van de achterliggende bibliotheekruimte laat zich over twee bouwlagen en over de gehele diepte in één blik aflezen. De kernen van circulatie in geheel vrijstaande buitenwanden bieden gemakkelijke herkenning, een ritueel van localisatie dat zich per bouwlaag herhaalt.

De stedelijke hoek St Denijsplaats weerspiegelt openheid, licht en toch intimiteit, omarmd door stedelijke ruimte.

Elke verdieping is hoog uitgebouwd omwille van het licht en de ruimte; elke lezer kan zich in de grenszone een raam "met zicht" toeëigenen.

De strategische hoekligging met de publiek hall als buffer zorgt in elke afdeling voor een goed reguleerbaar akoestisch comfort. De nagestreefde ruimtelijke autonomie mag ook wat stilte en intimiteit in zich dragen.

programma

De nieuwe architecturale volumes bevatten de bibliotheek, de administratieve entiteit en de voorzieningen voor mandatarissen. Deze grote programma onderdelen zijn ondergebracht in afleesbare bouwvolumes met eigen identiteit. De programma onderdelen bibliotheek en administratie beschikken binnen hun volume over verschillende bouwlagen en derhalve over een eigen verticale circulatie en interne ontsluiting.

keuze en fasering

De verantwoording voor de opsplitsing tussen de nieuwbouw en het te restaureren Cellenbroedersklooster ligt in de stedelijke opbouw van de hoek en de overtuiging dat het geklasseerde bouwdeel, tenzij zware en ingrijpende verbouwingen, bouwfysisch niet de garantie kan bieden tot optimale werking binnen de diensten stadsadministratie en bibliotheek.

Het bestaande gebouw zal als losstaand schrijn beter tot zijn recht komen en kan, na zachte restauratie, beperkte administratieve en representatieve functies blijven vervullen in het sociaal netwerk van de stad. De lokale vereniging kan er een vergadering bijeen roepen; een tijdelijke tentoonstelling of een informatieve opstelling kan zeker.

Het nieuwbouwproject kan in zijn ondergrondse aanzet moeilijk opgesplitst worden. Bovengronds kunnen de bouwdeelen administratie en bibliotheek autonoom werken en zijn beide delen naar uitvoering mogelijks gefaseerd, wat zou kunnen resulteren in twee fases nieuwbouw en parrallel of aansluitend, één fase restauratie.

Een discrete auto ontsluiting tussen de St-Denijsplaats en de Benoiltaan via een weg langs de noordgevel van het zwembad kan overwogen worden. Deze weg zou tevens dienstig zijn als een tweede ontsluiting van de diepe percelen aan de Duinkerkestraat aansluitend op de voetpadzone tussen het plein en de straat.

administratie

Het meest publieke deel van de administratieve entiteit, de lokettenbalie, is in de publiek hall gesitueerd, visueel herkenbaar en afsluitbaar bij meer autonoom gebruik van de raadzaal of bibliotheek. Cafeteria en bibliotheek hebben toegang tot de patio.

De autonomie van de programma onderdelen administratie | bibliotheek | mandatarissen, sluit het wisselgebruik van de grote raadzaal niet uit gezien de horizontale verbinding op niveau 1. De ontvangst hall en de grote raadzaal zijn ook zonder de bibliotheek autonoom bruikbaar, met of zonder de gelijkvloerse cafeteria.

Door de groepering der administratieve diensten kunnen per niveau verschillende opties naar eigen nut aangewend worden. De eigenheid van het moderne kantoormeubel biedt voldoende middelen om zich in te kapselen in een nog meer geopende architecturale ruimte. Er is een leesbaar structureel interieur.

stedelijke herkenning

De herwaardering van het stedelijk bouw-blok wordt op de site versterkt door de sturende elementen die het hoekgebouw in zich draagt. Het intuïtief ontmoetingspunt ontstaat door het breed voetpad, de brede bibliotheekluifel, de gegroepede situering van de inkompartijen, de discrete mediawand voor het Cellenbroedersklooster en de ge-richte stedelijke opening die het hoekgebouw binnendringt tot in de patio van het binnen-gebied. De compacte stedelijke verankering van de bouwdelen rond een goed leesbare 'void' werkt sterk communicatief.

voids en solids

De gesloten bouwblokken vormen de kenmerkende straatruimte en het plein. De 'solids' zijn in het patroon Veurne sterk uitgesproken en de 'voids' sterk afgelijnd.

Deze kenmerken worden op de site versterkt. Het hoekgebouw herstelt de stedelijkheid van het architecturaal bouwblok.

Door de sterke hoek wordt de St-Denijsplaats beter afgelijnd en verkrijgt het Cellebroedersklooster zijn autonomie. Van uit de Peter Benoiltaan is de breedte van de St-Denijs-plaats nu duidelijker voelbaar.

Naast herkenbare authenticiteit van gebouwe delen is er de zorg voor identiteit van de niet bebouwde publieke ruimte. In het verlengde van de St-Denijsplaats zal de voetpadzone zich kunnen ontwikkelen tot een brede, goed doorwaadbare zone met duidelijk autonome footprint voor het zwembad en het voormalig Cellenbroeders-klooster.

cultuurfabriek

damme

2003

ontwerp van cultureel centrum met
podiumzaal, tentoonstellingsruimte
en werkateliers

ism. snoeck & partners

stationstraat

Het strakke rechtlijnige straatpatroon is aan beide zijden herhaald opengeboken naar de achterliggende tuinen. De diepte van de percelen is kenmerkend voor de site.

Op het perceel en in het ontworpen gebouw is die diepte behouden en in zijn perspectief versterkt. De insnijdingen vooraan in het bouwvolume verwijzen onmiddellijk naar de

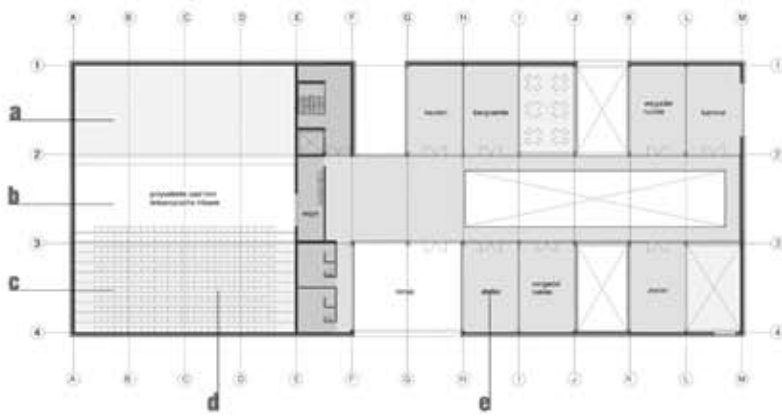
diepte van de naastliggende gebouwen en tuinen.

inplanting

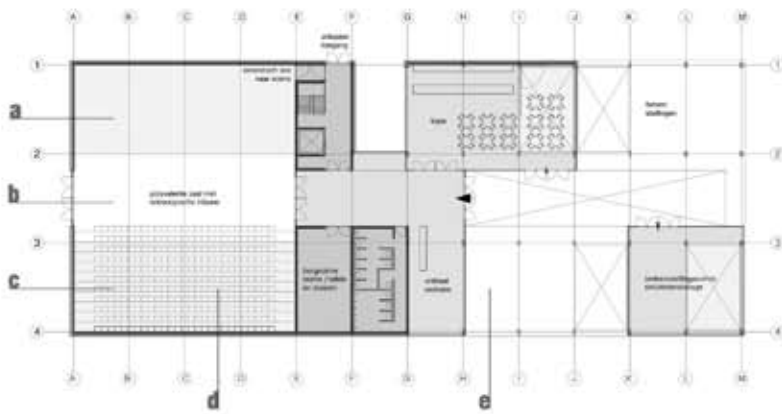
De inplanting van de podiumzaal midden het terrein gaat uit van een, op termijn gelijkwaardige ontwikkeling aan weerszijden van de zaal. Het huidig wedstrijdprogramma cultuurfabriek is ontwikkeld tussen de podi-

umzaal en de Stationstraat.

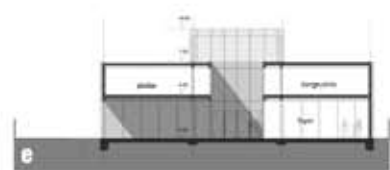
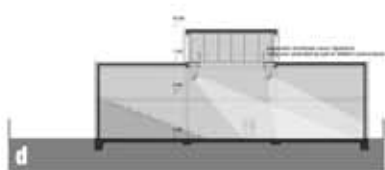
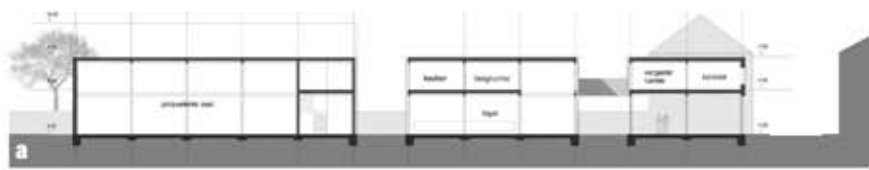
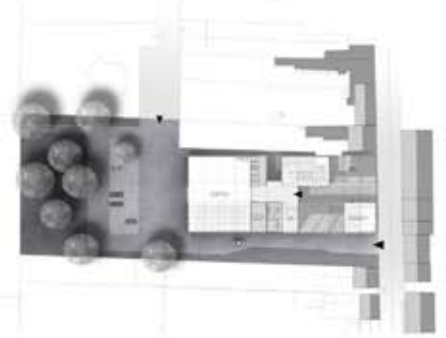
Aan de tuinzijde van de podiumzaal is ruimte overgehouden voor een autonoom project, kiosk, kunstmarkt, of een gebundelde activiteit die parrallel kan verlopen in open lucht en in de podiumzaal. De podiumzaal kan zich zijwaarts openen en als scharnier ruimte functioneren, ook voor toekomstige programmatie en bouwprogramma.

1

0

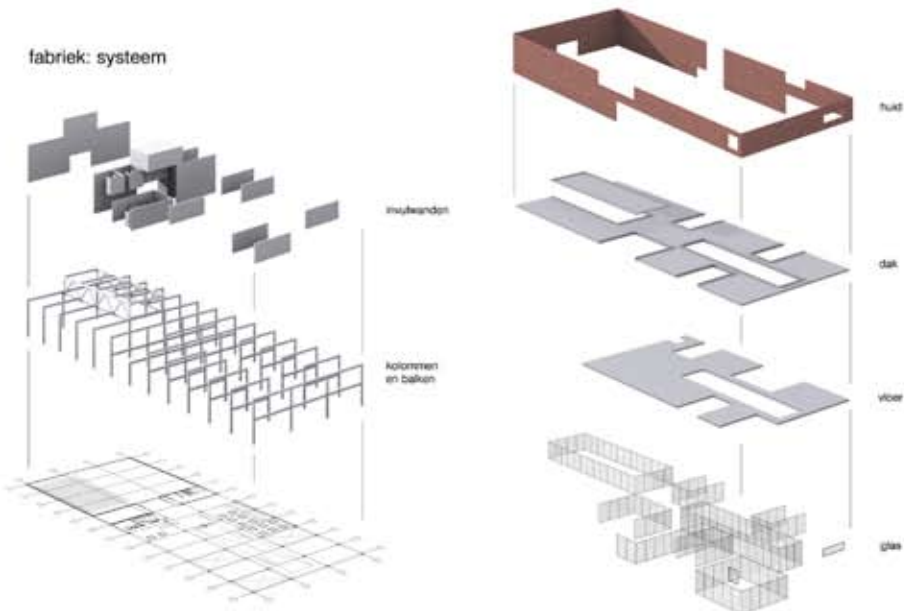
cultuurfabriek

De insnijding bij het binnenkomen, in het verlengde van de as, brengt de bezoeker rechtstreeks tot midden in het gebouw. De centrale gang is over twee bouwlagen, de ruggengraat van het bedrijf. De beglaasde delen ervan bieden inzicht in de ritmiek van het gebouw en de autonomie van de onderdelen, aan weerszijden van de as. De huid benadrukt het monoliet; de insnijdingen dragen de kenmerken van de patio en zorgen voor inwendige privacy en voldoende afstand ten aanzien van de naastliggende percelen.

programma

Het uitgewerkt volume is gebouwd op een raster. De programma onderdelen op het gelijkvloers beschikken over een module van 48m² of een veelvoud ervan. Door de verschuiving van de circulatie is de module op de verdieping herleid tot 40m². De patio-ruimtes zijn vrij toegankelijk. De gebruik-te maatvoering is gericht op prefabricatie. Foyer en tentoonstellingsruimte beschikken over een module met dubbele hoogte.

fabriek: systeem

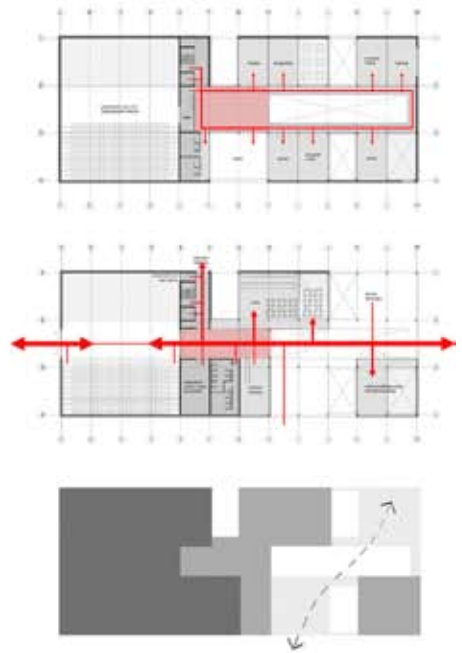
energie

De ontworpen ruimtes zijn flexibel in circulatie, functie en uitrusting. De wanden zijn invullingen van een skelet dat in grote mate geprefabriceerd kan worden.

De levensduur van het gebouw is afhankelijk van de flexibiliteit, de mogelijkheid zich aan te passen aan de wisselende noden in gebruik.

podiumzaal

Het ontwerp gaat ervan uit dat de zaal groot genoeg moet zijn voor de simultane opstelling van stoelen, tafels en podium. Door met een klein deel van het podium te schuiven blijft het gehele podiumoppervlak beschikbaar, zowel in de opstelling met stoelen en tafels als met de uitgeschoven tribune. De vakwerkliggers laten daglicht toe in de zaal en herleiden de overspanning van 24 meter tot een overspanning van driemaal 8 meter. In die hoogte ontstaat ruimte voor de uitbouw van technieken en installatie luchtbehandeling.

tentoonstellingsruimte

Het volume is op straatniveau uit het monoliet losgeweekt. De beeldende functie is straatgericht. De ruimte onder de inkomluifels kunnen als extentie van het expo gebeuren worden ingenomen. Een ontwerp 'kunstlicht' kan het nachtvenster van de cultuurfabriek worden.

administratief centrum 1ste prijs
tervuren 2003-2006

stedenbouwkundig en architecturaal ontwerp van het gemeentehuis en het sociaal huis, parkontwerp historische moestuin en groene parking

ism. grontmij, procheco

Het ontwerp van het Nieuw Administratief Centrum in Tervuren is het resultaat van een open prijsvraag die in 2003 is uitgeschreven door twee bouwpartners, het gemeentebestuur en het OCMW, die het idee "autonomie in bestuur" als een "gezamenlijk" concept wensen te vertalen. Het gepresenteerde voorstel is een ontwerp van de tijdelijke vereniging Grontmij, architectuur.be en Procheco.

De lectuur van de site toont sterke landschappelijke elementen. De landschappelijke lijnovergang tussen het grootschalig park en het gezellige krommende marktplein is werkelijk uniek.

Tussen Tervuren park en de bebouwde kom ligt een golvend lint van open ruimtes die zowel de eigenschappen van park, plein als bebouwde ruimte in zich dragen. De gehele zonering blijft sterk gebonden door de Kastanjedreef die als moderator van de randzone, de repetitieve open en gesloten ruimtes in één ritmische beweging in zich opneemt.

Grote ruimtelijke entiteiten van dit lint zijn vooral als lege ruimtes voelbaar: het militaire domein, het hoefijzerplein met zijn open parkruimte als opponent, de sparrendreef, het

weidse watervlak, het benedenplein, de nieuwe moestuin binnen de gesloten groenstrook die zich uitstrekt tot aan het Koloniënpaleis.

De vloeiende looplijn tussen het park en het marktplein is in de sokkel van het nieuw administratief centrum opgenomen. De bouwsokkel vormt samen met de omheiningmuur Sparrendreef - Kastanjedreef, een nieuwe ruimtelijke entiteit, die in de nieuwe moestuin zijn intimiteit en verfijning zal terugvinden.

Komend van de Brusselsepoort krijgt de bezoeker een breedbeeld op de site. Het administratief gebouw sluit in zijn geleding, gabarit en massa nauwkeurig aan bij de bestaande bebouwing. De groene elementen Tervuren Park, Moestuin en Groene Parking blijven gebundeld en worden in één oogopslag aangeboden door het verlagen van de omheiningmuur langs de Leuvensesteenweg. Het binnenrijden van Tervuren gebeurt langs open en groene ruimte.

In de dominantie van de golvende Kastanjedreef is het gebouw een fragment dat men ontmoet, onopvallend en toch even aanwezig. De heldere horizontale en verticale geleding van het gebouw is vanaf de Spar-

rendreef en vanaf de pleinzijde gewoon af te lezen. Het gebouw laat zich rustig ontleden, waardoor de bezoeker zich later gemakkelijk kan oriënteren.

De sokkel bevat gemeenschappelijke delen zoals, aula, archief, refter en keuken. Een dienstenparking voor twaalf wagens kan hier eveneens worden voorzien. Van uit de sokkel kan men de bovenliggende publieke diensten bereiken. Omwille van de zeer slechte grond en om dure grondwerken te vermijden, is in het concept geen ondergronds programma voorzien.

Het terreinprofiel van Tervuren legt een soort historisch hiërarchische cascade bloot waarin het Nieuw Administratief Centrum, door zijn inplanting, een bepalende rol vervult. Het nieuw afgelijnde perspectief reikt tot het watervlak en dimensioneert de gehele site van hoog naar laag, tot op de horizon. Het Nieuw Administratief Centrum, door zijn inplanting, een bepalende rol vervult. Het nieuw afgelijnde perspectief reikt tot het watervlak en dimensioneert de gehele site van hoog naar laag, tot op de horizon.

Het transparante inkomplatform en het brede loopvlak langs de exporuimte brengt de

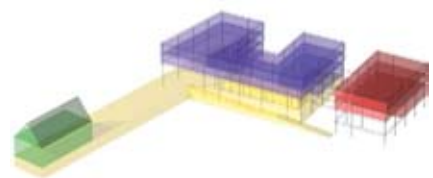
bezoeker op zijn bestemming. Onbewust oriënteert de bezoeker zich vanaf nu op de omgeving die men ook in het gebouw continu in zich meedraagt.

Op het inkomplatform is het beeldhouwwerk dominant aanwezig als totem op schaal van het landschap. Het dienstenplatform is ontworpen als wandelgebied dat sterk op de omgeving aansluit; een ontmoetingsplatform als vestibule tussen externe en interne beleving.

Naast de inkompartij voor de administratieve dienst en het OCMW, zijn ook de trouw- en raadzaal en de tentoonstellingsruimte direct toegankelijk.

Intern is de horizontale circulatiezone de logische visuele link tussen interieur en het altijd aanwezige exterieur. In alle werkruimtes en vergaderruimtes is het exterieur een omgevingsfactor die zijn rol opeist door zijn schaal, zijn textuur, zijn kleur, wisselend per dag en per seizoen. Vol en hol zijn ruimtelijk in evenwicht door de regelmaat van de ingesneden patio's. Door het gebruik van glazen wanden wordt het daglicht optimaal benut.

De beperkte en goed leesbare circulatie,

centraal in het gebouw, zorgt ervoor dat het ontwerp in zijn onderdelen zeer flexibel blijft. De zeer gunstige netto-brutto verhouding resulteert in een prijsgunstig, performant ontwerp. Door de strategische keuze van de verticale circulaties is het ganse complex brandveilig gecompartmenteerd en wordt een dure sprinklerinstallatie vermeden.

Het comfort van de zes landschapskantoren is, door hun beperkte oppervlakte en hun opdeelbaarheid, optimaal uitgebouwd als aangenaam werkplatform, ook akoestisch. Elk kantoor geheel kan bovendien afgesloten worden van de centrale circulatie.

De ontvangstruimtes, vergaderruimtes, de kantoren van de mandatarissen en enkele voor publiek toegankelijke baliefuncties zijn gesitueerd aan de zijde van het benedenplein en marktplein. Deze kantoren zijn om redenen van nuttig gebruik en privacy, individueel afsluitbaar, zowel naar het plein als naar de centrale circulatie.

Aan de kant van de markt worden geperforeerde lamellen aangebracht als buiten-zonwering. Deze zijn individueel regelbaar door de gebruiker van elk kantoor. De glasgevel die deze lamellen beschermt zorgt tevens voor een optimale luchtstroom die bijzonder nuttig is bij de klimaatregeling van het gebouw. Aan de kant van de centrale circulatie wordt in de kantoren gewerkt met translucente screens, die inzicht uit de centrale circulatie wegfilteren.

Deze zone, in gebruik extreem wisselend tussen intern privaat en extern publiek, illustreert de zeer sterke flexibiliteit die het gebouw in zich draagt.

De gemeentelijke diensten worden ruimtelijk geclusterd waardoor de verwantschap in dienstverlening onderlijnd wordt. De campus is de plek waar het aanbod van diensten verzameld wordt en die alle van op één platform te bereiken zijn. Het is zonder meer belangrijk

dat deze diensten centraal in de gemeente aanwezig zijn omdat zij op deze plaats hun bijzonder toegankelijk karakter en dienstbaarheid kunnen onderlijnen, in het bijzonder voor de burger. De politiedienst is gesterkt door de opname in deze groepering van diensten.

In het concept zitten elementen van stedenbouw, architectuur, comfort, interieur, landschap verenigd, gebundeld in een uitspraak,

gematerialiseerd door structuur en techniek. In elk van deze domeinen schuilen nog ontwerpgegevens en conceptonderdelen die verder onderzoek zullen vergen.

De beelden verwijzen naar beeldhouwwerk. De site is een uitgelezen plaats om het beeld als confrontatie met landschap een plaats te geven. Het beeldmateriaal werd ontleend aan de website Anthony Gormly.

gavers zuid
harelbeke

2de prijs
2003

landschappelijk concept provincie-
domein de gavers en ontwerp van
verblijfsinfrastructuur

ism. snoeck & partners, paul
deroose

enclave

De Gaverbeek wordt in meer zuidelijke richting omgelegd, zodat een enclave ontstaat tussen het Gavermeer en de beekloop. Het gebruik van de Gaverbeekberm als natuurlijke grens versterkt de scheiding tussen de activiteitenzone en de naast-liggende groene gordel.

De kwaliteit van het water van de Gaverbeek zal binnen afzienbare tijd sterk worden verbeterd. Het beekprofiel wordt aangelegd met zeer zachte oevers die, zolang de waterkwaliteit van de beek niet optimaal is, beplant worden met riet. Het riet onttrekt het zicht op de beekloop ten dele en verhindert toegang tot de waterloop. Deze rietkraag wordt driejaarlijks gemaaid en geruimd.

In een latere fase, wanneer het water in de

Gaverbeek voldoende zuiver is, kan tot een normaal maaibeheer worden overgegaan hetzij aan één hetzij aan beide oevers. Dan wordt de beek een volwaardig deel van de site.

wandel- en fietspaden

De bestaande paden die rond het Gavermeer lopen worden zeker bewaard en eventueel gesaneerd. De wandel- en fietsinfrastructuur in de zuidelijke site van de Gavers kan niet los van het geheel bekeken worden. Er wordt gestreefd naar een maximale continuïteit.

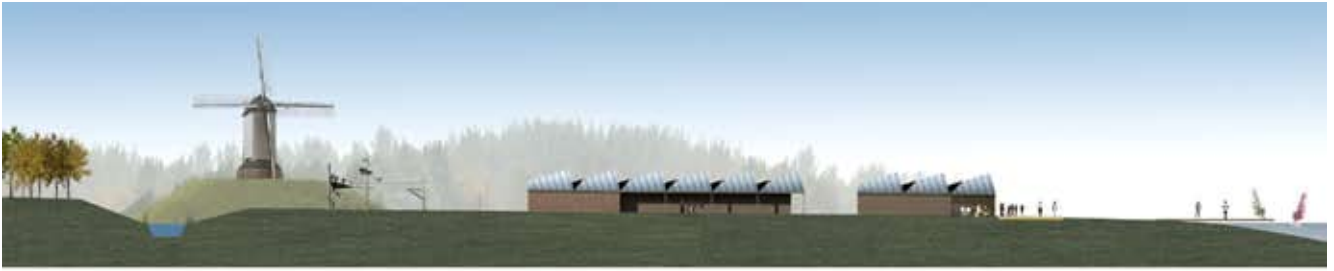
Het binnenpad aanleunend bij de oever ontrekt zich aan de bebossing en gaat over in een brede wandelesplanade langs het water ter hoogte van de zuidsijde. Vanop de esplanade

krijgt de wandelaar/fietser een overzicht op de activiteiten van de zuidsijde. Het buitenpad voor mountainbikers, ruiters, joggers paalt aan de zuidelijke grens van de site ten zuiden van de Gaverbeek. Dit pad biedt ruim zicht op de waterpartij, de molen-site en de activiteiten. Het pad verdwijnt iets verder in het groen.

De bereikbaarheid van de heraangelegde parking is voor het buitenpad en het binnenpad optimaal.

parking

Op de plaats van de huidige parking is parkeergelegenheid voor 240 wagens. De gesaneerde parking wordt een groene parking naar model van de parking West. De groene zones tussen de parkeerstroken zijn

permeabel en laten toe bestaande bomen te behouden en nieuwe bomen aan te planten. De toegang voor fietsers/wandelaars wordt aan de westelijke zijde gescheiden van de inrit voor wagens. Deze toegang zorgt voor een directe aansluiting met de wandel- en fietspaden. De parking is uitbreidbaar in oostelijke richting.

natuurgebied

De infrastructuur die zich nu heel dicht bij het natuurgebied bevindt wordt verplaatst. Zo wordt de natuurzone op de westelijke landtong gevrijwaard van zeilsportactiviteit. De plaats van de huidige botenparking wordt een zone met buffergroen, tussen het natuurgebied en de activiteitenzone. Deze buffer wordt enkel door het binnenpad doorkruist. Langs de Gaverbeek zorgt een secundair pad voor de ontsluiting van het natuurgebied.

watersport en natuureducatie

De nieuwe locatie en nieuwe configuratie van slip-way / surfersplatform / steigers, voornamelijk gebruikt door surfers en zeilers, neemt voldoende afstand van het strand aan de

oostelijke zijde en het natuurgebied aan de westelijke zijde. De inplanting is gesitueerd in een open windzone.

De afstand tussen het Gavermeer en de botenparking is kort en vlot overbrugbaar met een zeer veilige, lichte helling. Voor de flanerende wandelaar vormen de activiteiten van de surfers en zeilers bij de slip-way, op de botenparking en tussen de bergloodsen, een schouwspel dat zich op de esplanade ontrolt tot aan de zwemzone. Centraal bij het watersportgebouwen bevinden zich de clubhuizen / cafetaria en het terras.

Bij de natuureducatie kunnen leerlingen / docenten beschikken over flexibele gebouwen voor educatie in een aangename verblijfsomgeving. De slaapruidtes zijn toegankelijk van buitenaf, wat de verbondenheid met de natuur voor de leerlingen een stuk groter maakt.

molensite

Door de omlegging en herprofilering van de Gaverbeek wordt de molensite wijdser geopend. Open ruimte is eigen aan een molensite. De 'weide' bij de molen wordt een multifunctioneel activiteitenplein.

landschappelijkheid

De landschappelijke kwaliteiten worden maximaal gevaloriseerd. Van op parkingsite, de molensite en de activiteitszone wordt een overzicht geboden over het landschap. Iedere wandelaar, fietser of recreant die in deze zone voorbij komt krijgt inzicht in de layout van de zuidsijde.

stramien

Op de activiteitszone tussen Gaverbeek en Gavermeer wordt een stramien aangebracht die de ontwikkeling van de activiteiten toelaat. Dit stramien, loodrecht op de wandesplanade, verzorgt het doorzicht naar de achterliggende groenstrook. De strips zorgen ervoor dat het terrein doorwaadbaar blijft van uit alle richtingen.

compacte bouwcampus

Aansluitend aan de molensite wordt het gevraagde bouwprogramma gerealiseerd. De bouwcampus is compact, functioneel en ligt in de nabijheid van de parking. Het bouwprogramma is op vier stroken ingeplant in functie van gebruiksgemak en het

beheer van elke bouwstrip. Elke strook heeft een kop en een lijf, gescheiden door een ontsluitingsweg voor diensten. Dit uit zich ook in het organigram van functies.

Door het opsplitsen van het bouwprogramma in moduleerbare units ontstaat een cluster die tegelijk functioneel, aanpasbaar en per unit afsluitbaar is. Het strakke ritme integreert zich gemakkelijk op schaal van de zuidsijde in de Gavers. De gebouwcampus kan gefaseerd worden in uitvoering en naderhand worden uitgebreid.

casco's

Het bouwprogramma zit vervat in de vier stroken casco-bebouwing. De casco's bestaan uit een uniforme dakstructuur op een vast grid. Ze zijn het vertrekpunt voor duurzame en flexibele gebouwen met lage bouw- en onderhoudskosten.

Het casco-principe is de tussenstap tussen de duurzame uniformiteit van de gebouwcampus met een lange levensduur en het specifieke bouwprogramma dat op dit moment aan de orde is. Het principe laat toe om het bouwprogramma aan te passen op korte termijn, zonder het uniform karakter van de campus te raken. De mogelijkheid om gebouwen aan de wisselende noden aan te passen, garandeert een langere levensduur. Duurzaamheid als gevolg van flexibiliteit.

opbouw

De dakstructuur is de constante factor in de architectuur van de casco's. De opbouw van de daken bestaat uit gebogen gelamelleerde spanten waartussen een gesloten regelvlak wordt geplaatst. Het regelvlak is opgebouwd

uit rechte balken die de verbinding maken tussen de spanten; de kostprijs wordt gedrukt door toepassing van dakvlakken met een constante buiging.

De glasbekleding is noordgericht en zorgt voor zenitaal licht. Een dwarse bekleding in zink stuurt het regenwater naar de goten aan de langse zijgevels van de bouwstrips.

De gevelvlakken van de casco's geven gevolg aan de functies die ze herbergen. Een achteruitgeschoven gevelvlak doet een gaanderij ontstaan die verschillende toegangen overdekt en verbindt. De opsplitsing van het bouwprogramma in een soort paviljoen-achtige architectuur, laat toe dat delen van het project als het ware in winterslaap kunnen gaan. Deze gebouwen kunnen op een quasi vaste manier afgesloten en beschermd worden, door bvb sluiten van houten luiken voor de beglaseerde delen.

prioriteiten

De prioriteiten voor de herinrichting van de zuidsijde worden bepaald op basis van de duurzaamheid en levensduur van de ingrepen. Er wordt een structuur ontwikkeld die een antwoord geeft op het huidige programma en mogelijkheden creëert voor een latere ontwikkeling.

Het stramien op de activiteitsite is ondergeschikt aan de loop van de Gaverbeek en de aanleg van de wandelpaden. De layout van de casco-bebouwing is ondergeschikt aan het stramien op de activiteitsite. Het bouwprogramma en zijn evolutie is ondergeschikt aan de casco-bebouwing.

Op deze wijze kan een duurzaam lange termijnbeleid ingevoerd worden in de site.

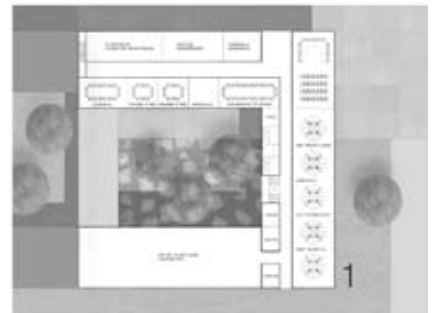
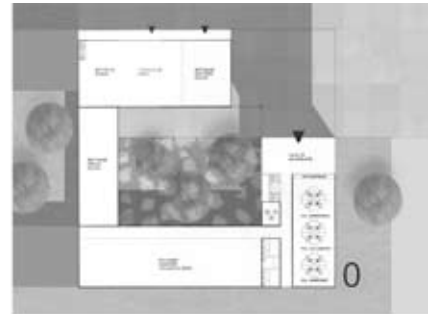
diensten campus

ham

2004

conceptvorming groene diensten-campus met administratie, politie, cultureel centrum en bibliotheek

ism. grontmij

Er wordt een abstractie gemaakt van de bestaande gebouwen en grondtexturen. Het plaatsen van een groene drager zorgt voor eenheid, overzicht en inzicht in de campus-site. De eerst complexe en onoverzichtelijke site wordt een landschap met een sterk positieve connotatie. De groene drager blijft de hoofdrolspeler in de komende ontwikkelingen. De gebouwen vormen een geheel op een gemeenschappelijk plein in een groene omgeving.

De groene dienstencampus wordt een sterke en structurerende entiteit in het centrum van Ham. De campus heeft een open en uitnodigend karakter.

Het bestaande gebouw voor de administratieve diensten wordt behouden en krijgt een uitbreiding. Integratie van de bestaande gebouwen resulteert in een logisch en eenduidig circulatieplan. Een centrale binnenpatio brengt lichten en zichten in zowel bestaande als nieuwe gebouwen. De hoek die grenst aan het gemeenschappelijke plein wordt opgetild en bevat toegang in het gebouw en doorgang naar de patio. Op niveau bevindt zich op deze plaats de raad- en trouwzaal. Omwille van de grotere opening in de huid is deze functie af te lezen van op het plein.

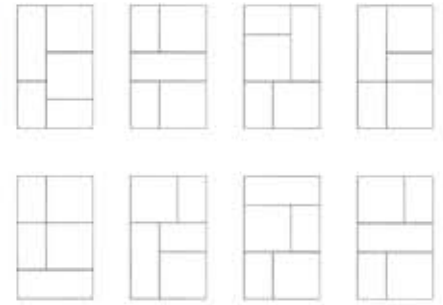
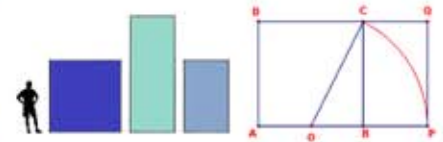
ontmoetingsplein

kapellen | open oproep 5 2004

stedenbouwkundige analyse en
ontwerp van een ontmoetingsplein in
het centrum van Kapellen

ism. haecon

Bij de aanvang van de studie dient abstractie gemaakt van alle aanwezige infrastructuur. De ruimte die ontstaat na afbraak van de gebouwen is uniek voor Kapellen, deze kwaliteit dient te overleven gedurende de verdere ontwikkeling van het plein- en verkeersgebeuren. Het is noodzakelijk om de vrijgekomen ruimte te beschouwen tot aan de gevels en de Antwerpsesteenweg deel te laten uitmaken van het plein als studiegebied.

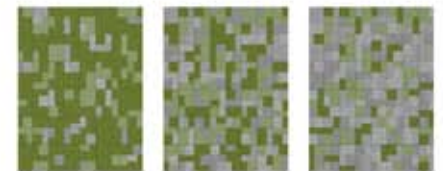
Het opdelen van de vrijgekomen ruimte met fysieke grenzen is absoluut te vermijden. Van de optie 'agoraplein-vredesplein-Antwerpsesteenweg' wordt de intentie behouden maar de reeds voorgestelde oplossing herbekeken. Indien het mechanisch verkeer een 'eigen bedding' wordt geschonken, komt dit de oversteekbaarheid niet ten goede.

Ten einde de eenheid te vrijwaren wordt een structuur voorgesteld die enerzijds zijn wil oplegt aan de verdere ontwikkeling van het plein en anderzijds openstaat voor de invulling van zowel grootschalige als kleinschalige, harde als zachte, functionele als esthetische stedelijke elementen.

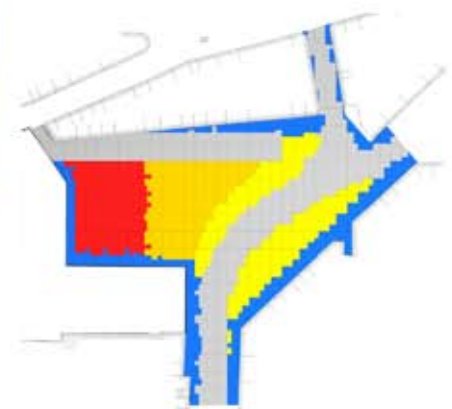
Met behulp van de gulden snede ontstaat een raster met rechthoeken (647 x 400) die telkens worden opgebouwd uit drie verschillende modules 247 x 247, 247 x 153 en 400 x 153. Met slecht drie bouwblokken wordt een maximum aan differentiatie bekomen. Materialisatie beslist over schaal, over eenheid of contrast. Percentages van toegekende materialen worden beslist aan de hand van functionele redenen. Geënt op het patroon worden enkele rechthoeken geëxtrudeerd, deze kunnen nuttig zijn als parkmeubilair en als aanduiding van de scheiding tussen parkeerzone en plein.

Boven op de layer die alle grondtexturen ordent, wordt een tweede layer geïntroduceerd met bomen. De bomen worden 'at random' maar gelijkmatig over de volledige oppervlakte verdeeld.

De jumbobloks zijn een manier om de verkeerszone af te bakenen en vormen een waardig alternatief voor de klassieke paaltjes. De automobilist voelt dat hij het terrein van de zachte weggebruiker binnendringt.

ZONE C1:	ZONE C2:	ZONE C3:
materiaal 1: 5%	materiaal 1: 15%	materiaal 1: 25%
materiaal 2: 5%	materiaal 2: 15%	materiaal 2: 20%
materiaal 3: 5%	materiaal 3: 15%	materiaal 3: 15%
materiaal 4: 60%	materiaal 4: 30%	materiaal 4: 15%
materiaal 5: 25%	materiaal 5: 25%	materiaal 5: 20%

curved flats

schellebelle

2004

ontwerp van een hoekgebouw met 4 flats en een winkelruimte

ism. marc blomme

project dorp - stationsstraat te schellebelle

Het hoekperceel speelt in de actuele architectuur een bepalende rol bij perceptie van het straatbeeld. Hoeken zijn referentiepunten in de morfologische ontwikkeling; ze zijn de aanzet naar de belendende volumes. Een hoekperceel is tevens sterk herkenbaar door de zichthoek van uit diverse perspectieven. De architecturale hoekmassa is belangrijk.

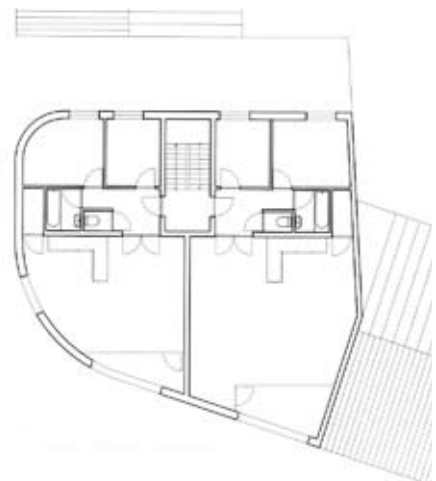
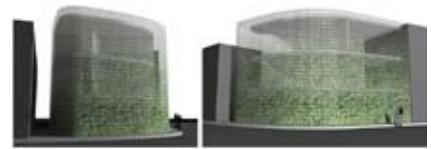
Het hoekmassief spreekt aan door zijn kracht, zijn eenvoud van herkenning en zijn duidelijke ondersteuning aan het gevelvolume van Dorp. Door het hoekvolume los te weken van de bebouwing Stationstraat krijgt men even een glimp te zien van het groene binnengebied. Het hoekperceel is nu bijna volledig autonoom en daardoor nog sterker als een gebald hoeksegment aangevoeld.

Het uitgesneden lege volume tussen de eindgevel van de Stationstraat en het nieuwe hoekontwerp zorgt voor natuurlijk licht in een rustige binnenruimte. Deze overgangsruiimte tussen publiek en privaat vormt een discrete toegang, al dan niet in relatie met de commerciële gelijkvloerse ruimte. Het concept gaat ervan uit dat er geen ondergrondse ruimtes worden voorzien. Hierdoor biedt de "in-between" ruimte een mogelijke praktische oplossing voor kleine voorzieningen zoals fietsenstalling, bergplaats, vuil-nislokaal, tellerlokaal.

De invoering van deze tussenruimte biedt de slaappedeeltes privacy, rust, licht en lucht; door de gerichte inwendige opdeling krijgen alle leefruimtes bovendien zicht op het gemeenteplein. De bewuste keuze om de woongelegenheden via hun woonterras te richten op het gemeenteplein wordt ruimtelijk ondersteund door de holtes in het gekromde monoliet. Deze versterken de band tussen de leefruimtes van het hoekperceel en het plein.

De commerciële ruimte is onafhankelijk van het wonen, met maximale betrokkenheid op Dorp en Stationstraat. Deze gelijkvloerse oppervlakte is geheel vrij op uitzondering van de trappenhall, die als centrale kern de structurele aanzet vormt voor het gebouw. De mogelijkheid om de gelijkvloerse ruimte te betrekken op de achterliggende "in-between" wordt niet uitgesloten. Deze relatie blijft afhankelijk van de functie en de ruimtelijke opvattingen die bij het ontwikkelen van het gelijkvloers interieur aan bod kunnen komen.

De structurele opbouw bestaat in hoofdzaak uit een verticale kern, waarbij de rugzijde van de trapzaal de hoofddrager wordt, door balken verbonden met de dragende buitenmuur. Ter plaatse van de scheidsmuur is een autonome structuur aangewezen. Door de inplanting van het bouwwerk ontstaat een structureel eenvoudig othogonaal raster met prijsgunstig gevolg.

brussels tower

brussel

1ste prijs

2004

ontwerp gevelconcept en uitbreiding
van het tbr kantoorgebouw in de
brusselse noordwijk

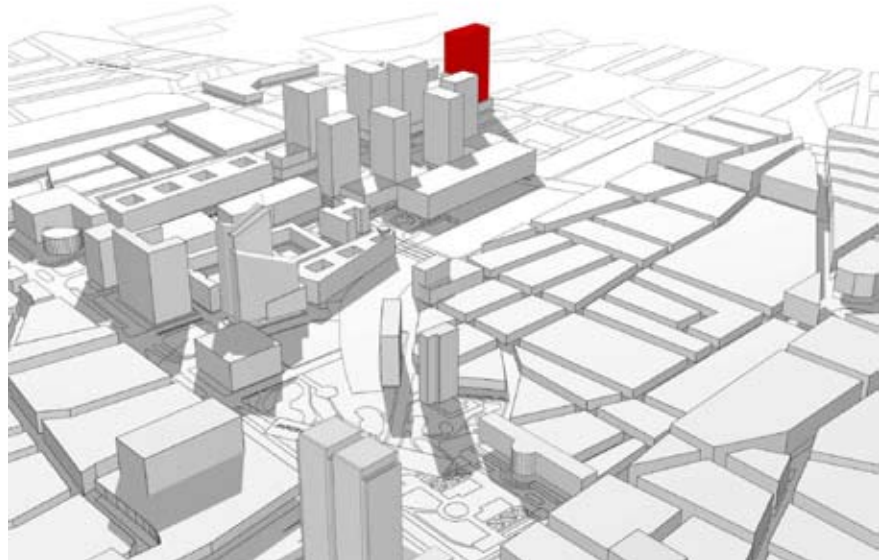

In het ontwerp van architectuur.be wordt uitgegaan van de eenvoud en soberheid van de afzonderlijke volumes. Door de verschillende volumes autonoom te behandelen, behouden deze hun verhoudingen en eigen karakter. Achtereenvolgens zullen het hoofdgebouw, het hoekgebouw en tenslotte het achterliggende sokkelgebouw besproken worden. Elk van deze onderdelen hebben hun eigenheid maar passen toch binnen dezelfde thematiek van het volledige project.

Door de imposante gestalte maar ook door de centrale ligging zal het hoofdgebouw, als hoofdspeler van het gehele complex een structurerende en beeldbepalende rol vervullen in het straatbeeld van Brussel Noord. Met zijn 136 meter hoogte en een basis van 25 meter bij 60 meter, komt het hoofdvolume in de buurt van de alombekende Seagram-builing te New York van architect Mies van der Rohe. Net zoals het legendarische project zal het hoofdgebouw als volume in al zijn sober-

heid behandeld worden, zodat het als sterke éénheid de Brusselse skyline mee bepaalt.

Bij de opbouw van de gevel is gekozen voor een ontdubbeling, waarbij de binnengevel volgens klassiek patroon opgebouwd is. Deze heeft verdiepingshoge ramen en bevat alle nodige technische vereisten. Op 40 cm voor de binnengevel wordt de beeldbepalende buitengevel geplaatst, die zich als afzonderlijke layer losweekt van de massa.

Bij de modulatie van de buitengevel is gekozen voor module van 7 meter 20 breed, de kolomafstand van de langsgevel van het huidige gebouw, en 1 meter 60 hoog, de helft van een verdiepingshoogte. Door deze module toe te passen op het volledige vlak van de langsgevel wordt een sterk horizontaal raster bekomen.

Het visuele voorkomen van glas is zeer uiteenlopend. Door verschillende productieprocessen is de fabricant in staat tientallen verschillende types glas aan te maken, elk met andere eigenschappen: kleur, glans, transparantie en reflectie. Een korte wandeling in de Koning Albert II-laan bewijst dit. De Belgacom-torens hebben een lichter voorkomen dan North Galaxy en het glas van City Atrium is een stuk groener dan de blauwe tint van vorige twee. Bij het naast elkaar plaatsen van de drie glassoorten blijkt duidelijk het verschil.

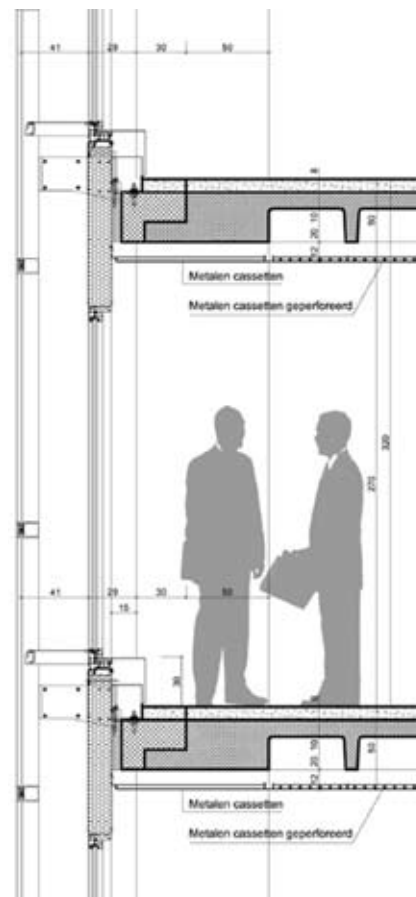
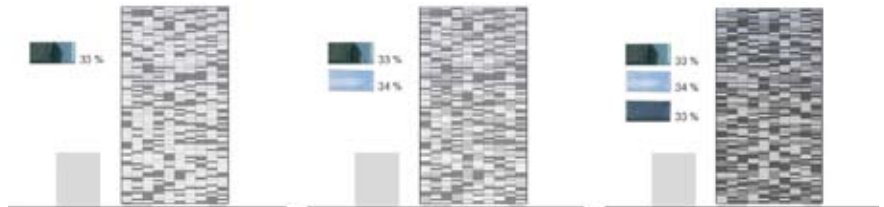
Wanneer als uitgangspunt, bijvoorbeeld deze drie glassoorten 'ad random' maar met vooraf bepaalde percentages aan de verschillende modules van het raster worden toegekend, wordt een zeer dynamisch en boeiend patroon verkregen binnen een strakke contour. In de zoektocht naar de meest interessante gevelcompositie is het mogelijk variantes te ontwerpen, dit zowel naar compositie, modulatie als kleur.

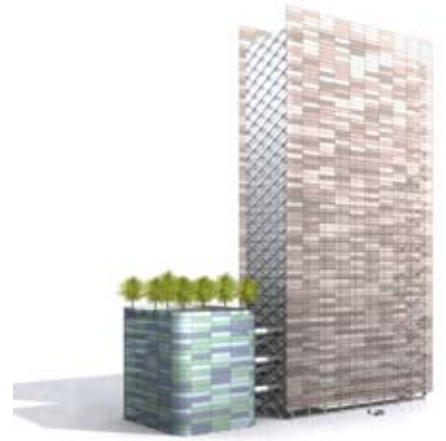
In het kopse vlak wordt omwille van de stabiliteit een metalen structuur voorzien die op haar beurt zorgt voor een uniform karakter van de kopse gevel van het hoofdvolume.

Het kleinere hoekgebouw wordt in tegenstelling tot het glazen hoofdgebouw als een eerder massief gebouw gezien waardoor het een eigen autonomie behoudt.

Door de variabele, verdiepingshoge gevelopeningen wordt ook hier aan de strakke gevel een speels verticaal karakter gegeven, wat contrasteert met de horizontale geleiding van het hoofdgebouw.

Het is wenselijk een kleinere gevelkorrel te hanteren, gezien de schaal van het hoekgebouw merkkelijk kleiner is dan deze van het hoofdvolume. De gesloten benedenverdieping staat in schil contrast met het open, transparant gelijkvloers van het hoofdgebouw.

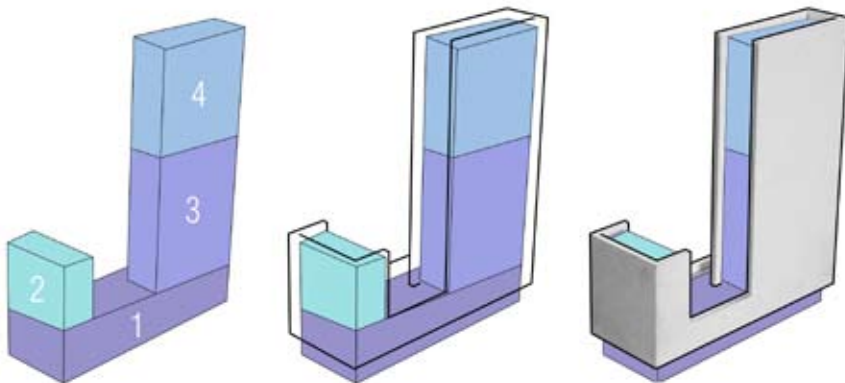
's Nachts gedraagt het gebouw zich als lanta-
rentoren waardoor het speelse gevelspel nog
nadrukkelijker aan bod komt.

De twee gebouwen worden op de verdieping
met elkaar verbonden door horizontale, met
glas beklede passerelles. Indien nodig kun-
nen ze onderaan verbonden worden met een
binnenstraat.

Aan de Westzijde van het gebouw wordt
een drie-verdiepingshoog sokkelgebouw
voorzien. Net zoals bij het hoekgebouw is de
onderste bouwlaag een gesloten, verticaal
geritmeerde natuursteen wand. De twee-
bouwlagen hoge gevelwand wordt ter hoogte
van de patio's ingesneden. Ook hier wordt de
gevel opgebouwd volgens hetzelfde principe
als het hoofdgebouw maar met de kleinere
modulatie van het hoekgebouw.

Hierdoor ontstaat er een interessante wis-
selwerking tussen de drie actoren van het
project die ondanks hun differentiatie zich in
harmonie met elkaar verhouden. Zonder de
vooraf beschreven principes te schaden is
het perfect mogelijk een reeks variantes te
onderzoeken.

Het totaalbeeld bundelt de drie volumes, elk
met eigen identiteit en korrel, tot een coherent
geheel die met de reeds aanwezige bouw-
stenen van de Koning Albert II-laan toch een
hedendaags en vernieuwend elan geeft aan
de plek.

bibliotheek
de haan

2de prijs
2004

stedenbouwkundige visie en architecturaal ontwerp van een nieuwe bibliotheek in en naast een bestaande pastorie

ism. grontmij

bestaande omgeving

De omgeving biedt veel basiskwaliteit door de afwisselende en evenwichtige open ruimte in relatie met de bebouwing. De straatruimte en de omliggende gebouwen hebben karakter en zijn in schaal passend in het geheel van de ruimtelijke ordening. Binnen het bestand van de gebouwen is het onderscheid tussen hoofdgebouwen en nevengebouwen tevens zeer duidelijk, niet enkel in schaal maar ook in kwaliteit.

De hoofdgebouwen zijn kwaliteitsvol. De nevengebouwen zijn talrijk en vooral storend in hun begrenzing van het visuele veld. Het is stuitend vast te stellen dat de grote binnenruimtes zoals het speelplein Chiro, de pastorietaan, de speelplaats lagere school, de Monicastraat, de Kapellestraat niet visueel op elkaar aansluiten omdat enkele bijgebouwen, scheidingswanden of betonplaten het zicht en/of de doorgang belemmeren.

Het ontwerp van het omgevingsplan gaat er van uit dat men op termijn de hoofdgebouwen behoudt en hun betekenis versterkt door een betere ontsluiting en door pleinvorming. Daarnaast zullen de nevengebouwen stelselmatig verdwijnen, wat de relatie tussen de binnenpleinen zal bevorderen.

De interne relatie tussen de binnenpleinen kan aanleiding geven tot "open deuren" en doorgangen, de relatie kan echter ook beperkt blijven tot loutere visuele relatie tussen die entiteiten. Belangrijk is de visuele kwaliteit van de straatruimte, die zeer hoog is, over te brengen en te laten doorlopen in de binnengebieden.

omgevingsontwerp

Het omgevingsplan gaat uit van de bestaande kwaliteiten. De site is sterk afgelijnd door de gesloten grenzen van de bouwblokken van de Stationstraat, Kapellestraat, August

"Geest en kennis van de schrijver blijven in zijn boeken bewaard, veilig voor de onrust der tijden en in staat om steeds te herleven."
-Francis Bacon-
"Elk boek is oorspronkelijk een gesprek van man tot man."
-Piet van Aken-
"Sommige boeken moeten worden geproefd, andere moeten worden opgeslokt, en slechts enkele moeten worden gekauwd en verteerd."
-Francis Bacon-
"Een boek gaat over wat je erzelf uithaalt, niet over wat de schrijver belangrijk vindt."
-Thea Beckman-
"De kritiek heeft het eerste woord, maar het boek het laatste."
-Jean de Boisson-
"Een boek moet lumineus, maar niet volumineus zijn."
-Bove-
"De uitvinding van de boekdrukkunst is de grootste gebeurtenis in de geschiedenis."
-Victor Hugo-
"Het grote bezwaar van nieuwe boeken is, dat ze ons beloften de oude te lezen."
-Joseph Joubert-
"Het laatste wat men ontdekt, als men een boek schrijft, is hoe men had moeten beginnen."
-Blaise Pascal-
"Een onbeschreven blad is het begin van een nieuw boek."
-Bert Schierbeek-
"Het zou mooi zijn boeken te kopen, als men de tijd om ze te lezen er bij kon kopen."
-A. Schopenhauer-
"Boeken hebben net als mensen, hun succes vaak aan hun titel te danken."
-Peter Sirius-
"Mensen ontdekken vaak hun verwantschap tot elkander doordat ze hetzelfde boek beminnen."
-Samuel Smiles-
"Geef mij een bed en een boek en ik ben gelukkig."
-Sidney Smith-

Beernaertstraat en Nieuwstraat aan de ene zijde en de strakke rijbebouwing langs de Grotestraat en de Baron van Caloenstraat aan de andere zijde.

Binnen deze strakke grenzen staan een aantal losse betekenisvolle gebouwen. Door hun positie en betekenis geven de losse gebouwen een dynamiek aan de samenhang van de interne ruimte; het is vooral die samenhang die in het nieuwe omgevingsplan wordt versterkt, maar het zijn de losse hoofdgebouwen die de interne perspectieven vastleggen en de schaal van de binnenpleinen bepalen.

De bestaande losstaande hoofdgebouwen zijn de Kerk, de Pastorie en het ontmoetingshuis Kerklommer.

Het omgevingsontwerp voorziet hun autonomie te versterken. De Kerk wordt losgekoppeld van de bestaande pastorie; de pastorie wordt als losse entiteit uitgebreid tot een betekenisvol bibliotheekgebouw; het ontmoetingshuis Kerklommer zal door zijn nieuwe tuinaanleg versterkt worden tot een belangrijke entiteit in een groene aanleg.

Tussen die drie entiteiten is een verhard plein

speelplaats als lege ruimte op een kwalitatief hoger niveau te tillen. De school kan zich aansluiten bij de campus door in te spelen op het visuele aspect van het open netwerk en door de inbreng van solitair staande bomen op de speelplaats. Ook textuur en materiaalgebruik zijn middelen die betrokkenheid met de interne ruimtelijke ontwikkelingen tonen.

Het omgevingsontwerp gaat ervan uit dat er mogelijkheid bestaat om op lange termijn, via bouwjuridisch overleg, het ontwerp bespreekbaar te maken bij alle betrokken partijen die in de realisatie van de bestaande naar de nieuwe omgevingsaanleg wensen betrokken te worden.

ontsluiting

De Grotestraat, St Monicastraat, Nieuwstraat en Baron Van Caloenstraat zijn voor de auto toegankelijk. Via inritten op de Grotestraat is het binnengebied van de Lagere school en de bibliotheek bereikbaar.

Het groene binnenplein achter de Kerk is een 30 op 30 meter groot en berijdbaar voor de auto zonder doorgang te geven naar andere

met de bestaande bomen dat dient als ingang voor de bibliotheek en als verbindingsweg naar de school, aansluitend op de doorsteek naar de Grotestraat en aanleunend bij de Kapellestraat.

Aan de andere kant van de Kerk ontstaat een plein van ongeveer 30 op 30 meter dat paalt aan een nieuw bouwvolume, losstaand of deels verbonden met het parochiehuis, dit nieuwe binnenplein paalt ook aan de oostzijde van de bibliotheek, de administratieve gebouwen van de school en de klaslokalen.

De nieuwe bouwvolumes zullen richtinggevend zijn voor de schaal van de binnenpleinen. Daarnaast ontstaat voor de lagere school een mogelijkheid om op deze nieuwe ontwikkelingen in te spelen door ook hun open

straten. Voor de voetganger en fietser zullen de hoofdstraten zoveel als mogelijk aangesloten worden op kleinere doorgangen die het gehele gebied beter doorwaadbaar maken, wat niet wil zeggen dat er overal en altijd "vrije doorgang" moet zijn.

Intern beheer zal, overal waar mogelijk, rekening houden met de ambitie van de "open" ruimtelijke ordening, via transparante bouwonderdelen voor gebouwen of bijvoorbeeld smeedwerk voor de territoriumgrenzen.

De gehele omgeving is in potentie een netwerk van met elkaar in verbinding staande entiteiten, elk met hun eigen specifieke eigenschappen en gebruiken; elk met zijn specifieke toegankelijkheid voor auto, fiets, voetganger, zijn eigen groen, sfeer en privacy.

De perceptie 'netwerk' is een ambitie die centraal zal blijven in het verder bedenken van de omgeving. Het netwerk idee wordt uitgewerkt op vlak van ruimtelijke perceptie, op vlak van mobiliteit en toegankelijkheid, op vlak van materie kleur en textuur.

Gebouwen, tuinen, parkjes en straten mogen dan elk op zich schitteren door hun eigenheid en uitzicht, toch is de eerste bekommernis de onderdelen een plaats te geven in het geheel. De meerwaarde van de interne samenhang is méér is dan de som der onderdelen. De netwerk 'omgeving' is derhalve 'richtinggevend' voor de verdere programma uitwerking en tevens 'fundament' van de projectmethodiek. De hier voorgestelde omgevingsaanleg gebruikt geometrische uitgangspunten en rechte lijnen omdat die gemakkelijker als afzonderlijke units herkend kunnen worden op de site. De gevisualiseerde beelden tonen de schaal en perspectieven die als basis voor verder overleg kunnen aangewend worden.

Aanleg en invulling kan door elk der betrokken partijen op zijn terrein ingevuld worden, zonder de samenhang van het geheel te schaden.

In het concept 'omgeving en ontsluiting' raakt aan het domein Kunst en er zitten elementen in van stedenbouw, architectuur, beheer en comfort, interieur en landschap. In elk van deze domeinen schuilen nog ontwerpge-

gevens en conceptonderdelen die verder onderzoek zullen vergen. De projectmethode verwijst naar een globale aanpak in samenwerking met de gemeentelijke overheid, waarbij de behandeling van de omgeving in termijn eventueel losgekoppeld kan worden van de typisch architecturale opdracht.

doelstellingen

De bibliotheek zal een attractieve plaats zijn voor de verschillende leeftijd- en bevolkingsgroepen. De bibliotheek is discreet aanwezig als gebouw, maar herkenbaar door zijn functie. Van op de binnenpleinen moet de voorbijganger kunnen zien wat de bibliotheek in huis heeft.

De bibliotheek zal een belangrijke rol spelen in het socio-culturele aanbod van de gemeente. De bibliotheek zal de kinderen, de jongeren en senioren een eigen boekendomein voor-schotelen op maat van hun interesseveld en gebruik.

De bibliotheek zal voor de gebruiker intern als een ruimtelijk herkenbare eenheid voorkomen. Voor de administratie en bibliotheekmedewerkers is het gebouw rationeel, functioneel in het dagelijks gebruik, zowel aan de balie als in de kantoren.

programma

Het verder uitgeschreven programma volgt de plantekeningen in dit bundel, in het bewustzijn dat op het voorgestelde diagram verschillende variante programma's kunnen bedacht worden, die bijvoorbeeld accentverschuivingen weergeven, eigen aan de beleidsopties van de bibliothecaris.

Zo kan men in het voorstel gemakkelijk de administratieve ruimtes van plaats wisselen met de polyvalente ruimte indien men de administratieve ruimte dichter wil laten aansluiten op de centrale balie en de publieke ruimtes. Het hier omschreven programma is dus één van de mogelijke voorstellen binnen het aangeboden stramien.

De bibliotheek staat, zoals de kerk, los en autonoom tussen de binnenpleinen. Het bestaande bibliotheekgebouw (gedeelte pastorie) blijft in zijn groene omgeving staan, teruggetrokken op de rooilijn van de Grotestraat, in de schaduw van de bomen die allemaal behouden kunnen worden. Het nieuwe bibliotheekgebouw paalt aan het nieuwe verharde "bibliotheekpleintje" en aan de verharde doorgangen langs de Kerk. Aan de Oostzijde is het gebouw een pleingrens.

Dit nieuw bibliotheekgedeelte is ook zichtbaar vanaf de speelplaats van de Lagere School. De bibliotheek wordt aan de Noordzijde met zijn patio op de zijbeuk van de Kerk geïntegreerd. Beide gebouwen kunnen er in stilte, en in de schaduw van het ingesloten bladerdek een confrontatie van stijl en textuur aangaan. Deze binnenruimte is voor de bibliotheek de belangrijkste band met de omgeving, een buiten-interieur, een referentieruimte voor de bibliotheekbezoeker.

De publieke ingang van de bibliotheek, aan de westzijde op het nieuwe plein, vormt de grens tussen bestaande en nieuwe bibliotheekarchitectuur.

Op dit plein blijft het bestaande bomenbestand behouden; de materialen van het plein zijn de lederkleurige blokken zoals gebruikt op het kruispunt van de Nieuwstraat. Deze materialen voor straat en voetpad worden afgestemd op de omgeving zoals ook de verlichting in de binnenpleinzone op elkaar wordt afgestemd om de eenheid en rust te versterken.

concept

De bestaande pastorie is in zijn geheel behouden, intern horizontaal en verticaal geopend. De bestaande pastoriegebouwen en de omliggende tuin hebben charme die ook vervat zitten in de verhoudingen van het bouwwerk. Bijkomende verantwoording voor behoud is te vinden in de interne ruimtelijke kwaliteiten, die in het bestaande gebouw kunnen ontdekt worden. Door de houten structuur van het oudste deel te verstevigen kan de gehele binnenruimte worden geopend op schaal en ritme van de bestaande raamopeningen van de voorgevel. Binnenin ontstaat door deze ingreep een ruimtelijke eenheid tussen de twee bouwdelen en een interne vide van twee bouwlagen hoog. In de lengte is 26 meter visueel beschikbaar, in de breedte ongeveer negen meter, in de hoogte ongeveer zes meter.

Alle publiek toegankelijke functies van het bestaande gebouw palen aan de centrale vide. Tegen het bestaande gebouw is een nieuwe open ruimtelijke structuur gebouwd die alle omliggende kamers van oud en nieuw, visueel en functioneel met elkaar verbindt.

Deze zone is het bindteken tussen de publieke en administratieve ruimtes, de centrale balie, het sanitair en inkomgedeelte, de polyvalente ruimte, de patio, de lift en de diensttrap.

Het nieuwe bibliotheekgedeelte is gebouwd rond de patioruimte, een gegeven van stilte en intimiteit.

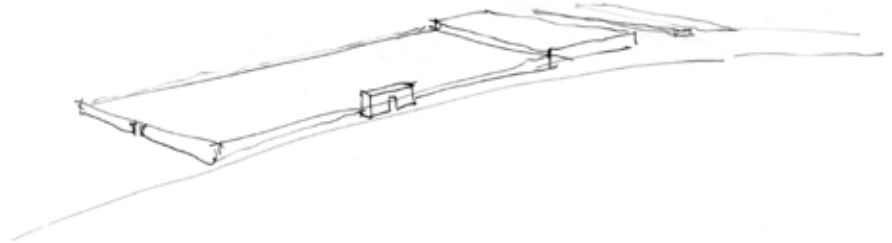
duits kerkhof

langemark-poelkapelle

2005

ontwerp van het toegangsgebeuren en een tentoonstellingspaviljoen voor de bezoekers van het duits kerkhof

ism. snoeck & partners

lectuur van de site

Het landschap is glooiend akkerland, volgens de perceelgrenzen ingekleurd door wisselende teelten. Ten noorden helt het omliggend land af naar de insnijding van de Broenbeek. Het kerkhof ligt heel discreet ingeplant op het eind van de lintbebouwing van de Klerkenstraat. Onmiddellijk voorbij het kerkhof is men uit "het dorp" en ervaart men een breed plattelandsperspectief.

Het horizontaal kerkhofplatform maakt zich lichtjes los van de glooiende omgeving; de strenge metrische soberheid is verder merkbaar in de ommuring, de strooksgewijze aanplanting van bomen en het grid der grafstenen. De roze steen blijft voorbehouden voor de inkompartij en de kerkhofomheining. De metrische zoneringen en hun krachtig perspectief worden in het uitbreidingsontwerp verder gehanteerd.

landschappelijke stroken

Een duidelijk afgelijnde zonering versterkt de landschappelijke samenhang door voelbaar maken van het ritme. De nieuwe zoneringen worden op hun volle lengte en volgens de glooiing van het terrein aangelegd in oost-west perspectief, van de Klerkenstraat lichtjes stijgend naar de horizon. In het parallel patroon heeft elke strook zijn autonomie.

eigenschappen

De op het kerkhof vreemde elementen zoals bussen en auto's worden in één strook bijeengebracht. De ingreep stelt zich als filter op tussen de site gebonden en de site vreemde elementen.

De site gebonden elementen zoals het onthaalpaviljoen en de informatiedragers worden in één strook bijeengebracht. Tussen de stroken wordt afstand gelaten

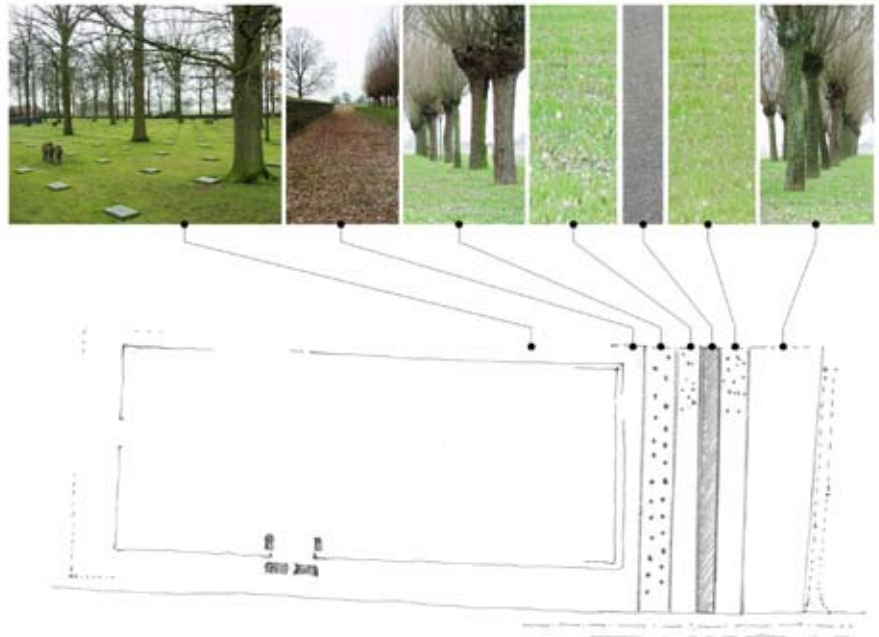
materiaal

Het lexicon van de bestaande materialen wordt geheel benut, niet uitgebreid. De roze steen wordt niet verder aangewend, deze steen is in zijn gebruik gereserveerd voor het eigenlijke kerkhofplatform.

Op de kleine kasseisteen is het aangenaam wandelen voor de voetganger. Het onderhoud ervan is minimaal. Het beton van de Klerkenstraat is gebruiksvriendelijk voor alle mechanisch verkeer en onderhoudsvrij. Het grasveld en de bomen zijn dezelfde als de naastliggende strook parallel aan de wal. Onderhoud hiervan is hetzelfde. De grasstroken zijn machinaal bereikbaar.

het pad

Op de site zullen twee ingangspunten duidelijk naar voor komen; het ingangspaviljoen en de inrijstrook van de parking; tussen beide ligt het voetpad in kleine kassei. Dit pad ligt als één rechte lijn middenin tussen de bestaande bomenrij. Dit pad vormt een louter "overgangsgebied" parallel met de straat en geconfronteerd met het straatverkeer en daarom minder geschikt om informatiedragers te bevatten.

parkeerzone

De bestaande parkeerzone voor het kerkhof wordt weggenomen. De bomenrij, het grasveld en het voetgangerspad worden doorgetrokken tot voor het ingangspaviljoen.

de Klerkenstraat

de Klerkenstraat krijgt een duidelijk profiel met twee betonstroken en een naastliggende gracht, gezuiverd van de half verharde strook recht over het ingangspaviljoen.

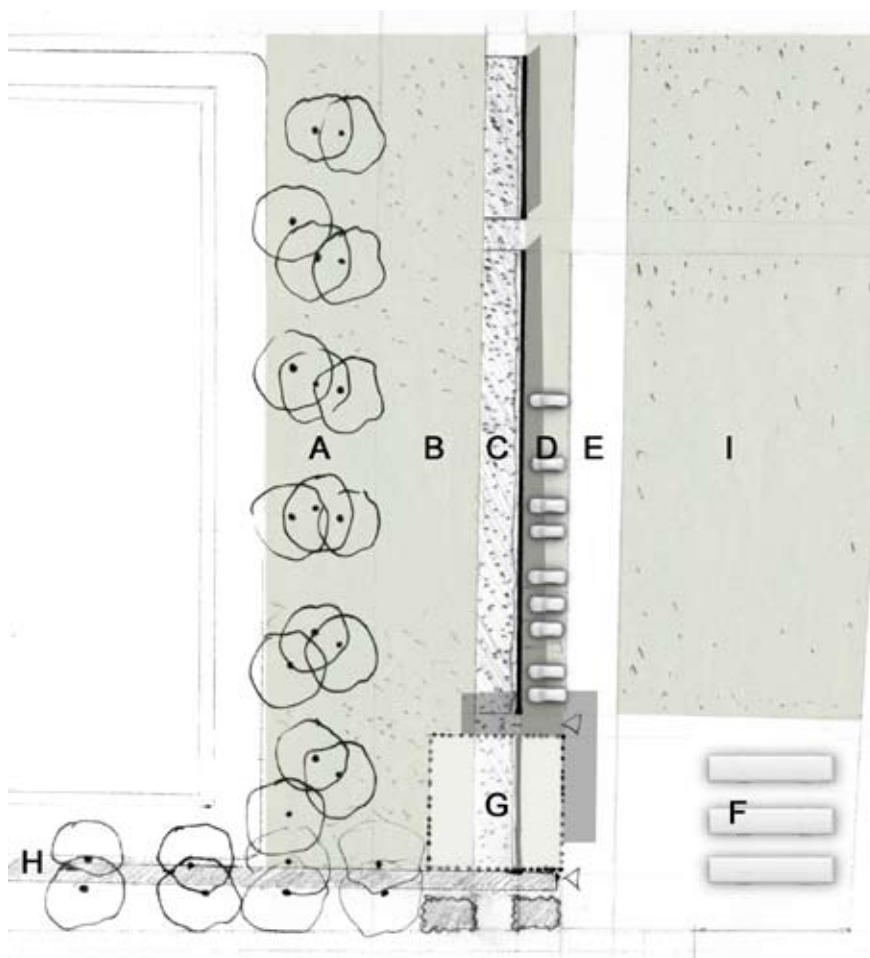
conceptelementen

A De bestaande strook met strak ingeplante bomen en het grasveld blijft integraal behouden.

B De graszone van zone A wordt verbreed om afstand te creëren met het kerkhof. Deze zone is als vlak herleid tot een horizontaal vlak, een grasveld zonder inplanting van bomen. De zone kan betreden worden en betrokken worden bij het verstrekken van informatie.

C De zone waar de informatiedragers bijeengebracht zijn. De informatiedragers worden verzameld rond één perspectief en één materiaal. Het bundelen in een smalle strook is voor de bezoeker een duidelijk uitgangspunt en biedt overzicht. Anderzijds wordt de beweging en het gesprek op voldoende afstand gehouden van het omheinde kerkhof. De tussenliggende stroken zullen die "afstand" helpen verwezenlijken.

Deze zone is toegankelijk van uit het onthaal-paviljoen. Het informatief gedeelte is geen verplichte doorgang; het is opgevat als een zone waar elke bezoeker op eigen initiatief en eigen tempo de gegevens kan opnemen. Tijdens dit informatiemoment is de bezoeker

niet gestoord. De verticale wand vormt een uniforme drager voor de informatie, een lineaire en toch rustige achtergrond en een neutraal loopvlak.

De wand is de enige ingreep op de site, de enige en tegelijk meest materiële grens. Het materiaal is beton. Het is omzeggens onderhoudsvrij. Het kan eroderen en de tijdserosie in zich opnemen.

D De zone met versterkt gras laat toe de bezoekende wagens toe heel dicht tegen de scheidswand te parkeren. Het perspectief van het kerkhof naar de Broenbeek blijft hierdoor intact, gevrijwaard van site vreemde elementen zoals auto's

E De zones voor het mechanisch verkeer is ter plaatse gegoten beton. Het materiaal is voldoende signaal en laat de voor verkeer beschikbare zones duidelijk zien, aansluitend op de betonvlakken van de Klerkenstraat. Het beton is onderhoudsvrij en berekend op de aslast zwaar verkeer. Het hemelwater kan worden gekanaliseerd.

F De bussen worden tegen de straatzijde geparkeerd. Op deze plek zijn ze het meest uit het zicht weggenomen. De bussen zullen het terrein binnenrijden, zich achteruitrijdend parkeren om vooruit de weg terug op te gaan.

G Het paviljoen is opgevat als een bijna verplichte doorloopzone op weg naar het kerkhof. Vanaf de parkeerzones is men verplicht langs één van beide doorgangen in de informatiewand te stappen.

Beide muurdoorbraken geven onmiddellijk zicht in het paviljoen.

Het paviljoen is het beginpunt van de gebundelde informatiestrook. Dit aanzetpunt is overdekt door een vlak dak van ongeveer 100m² autonoom steunend op kolommen. De informatiewand loopt los onder het dak door.

Het paviljoen is voldoende afgeschermd van de parkeerzone. Het paviljoen is geopend in de richting van het kerkhof en in het perspectief van de informatiewand.

H Het verbindingspad in kleine kasseistenen verbindt het onthaalpaviljoen in één rechte lijn met het ingangspaviljoen.

I De vreedestuin verwijst in zijn zonering terug naar de zone A. Dezelfde bomen en hetzelfde ritme zullen de eenheid van ontwerp en ontwerp-middelen bevorderen. De strakke lineaire inplanting van bomen op grasveld bespeelt het metrische thema dat onderhuids op veel plaatsen aanwezig blijkt.

participatie in proces

Een optimale ontwikkeling van het project wordt in stand gebracht met de participatie van het opdrachtgevende besturen. De programmastudie en de eerste schetsontwerpen zoals hier voorgesteld beschouwen wij als een tussentijdse denkoefening die ontstaat uit onze interpretatie van de projectdefinitie. Wij engageren ons tot een sterk doorgedreven procesbereidheid voor de ontwikkeling van het bouwprogramma en het ontwerp. De basisstructuren bieden veel flexibiliteit.

flexibiliteit

De flexibiliteit zal worden uitgebouwd tot in diverse lagen van het concept, zoals de landschappelijke en architecturale modulatie, de horizontale en verticale maatvoering, de stabiliteitsstructuur, de implementatie, bundeling en kanalisatie van de informatieve uitrustingen. Door deze flexibiliteit vanaf de basis tot in alle geledingen van uitrusting aan te houden kan de invulling van elke zone in optimale vrijheid worden ontwikkeld.

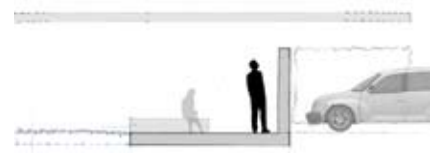
Gebouwde materie met grote flexibiliteit staat garant voor een lange levensduur.

integraal proces

Het project "informatiedrager" is een levend systeem dat culturele duurzaamheid in zich draagt.

Het project heeft daarnaast een belevingswaarde en een betekenis. De ingetogenheid is uiting van respect en van een cultuur die zorg en onderhoud uitstraalt.

De betrokkenheid van de mensen die instaan voor het beheer is weerspiegeld in deze omgeving en is een essentieel onderdeel van deze zeer duurzame leefcultuur. Een gevolg hiervan is een concept met grotendeels stilzwijgende uitwisseling van informatie, precies wat duurzaamheid hier moet zijn.

sbs o ter zee

oostende | open oproep 7 2005

stedenbouwkundige visie en architecturaal ontwerp van een nieuw gebouw voor de zachte sector

ism. grontmij

kenmerken van de omgeving

De campus draagt, bij gebrek aan landschappelijke kenmerken, vooral de signatuur van zijn gelijkvloerse gebouwenmodules. De schaalvergroting en waardering van de architecturale component blijkt uit de realisatie van het recente gebouw voor de harde sector in 1998. Het repetitieve schakelen van kleinere units, kenmerkend voor de eerste generatie gebouwen, werd hiermee als bouwsysteem verlaten.

De beschikbare grond oppervlakte is gelijkmatig benut over één bouwlaag met afwisselend volle en een evenredig aantal holle delen. De straatzijde kant Maurits Sabbestraat is als front nogal dicht bebouwd.

ontwerp van de omgeving

De interne open referentieruimtes en perspectieven bepalen de samenhang tussen aanpalende gebouwen. De nood aan een tastbare lege ruimte is gevoelsmatig even groot als de nood voor een tweede autonoom gebouw. 'Hol' is hier minstens even belangrijk geworden als 'vol'.

Het gebruik van grotere bouwvolumes met hogere densiteit komt de vrijgekomen open ruimte ten goede. De afbraak zorgt voor een doorbraak in het gesloten front Sabbestraat. Op de vrijgekomen diepte en breedte, tevens toegangzone voor de brandweer, kan een eenvoudige tuinkamer als ontvangstruimte uitgewerkt worden. Dit diepte perspectief

loodrecht op de Sabbestraat leidt onder andere het voor publiek bestemde pad recht naar het nieuwe gebouw voor de zachte sector. De open ruimte kan het belangrijkste kenmerk worden van de nieuwe campus, het georganiseerd bindteken tussen gebouwen. De schaalvergroting in bouwprogramma's, bijvoorbeeld de aangekondigde fasering sport en sportplein, laten anderzijds zien dat de beschikbare oppervlakte nu reeds zijn beperkingen toont, rekening houdend met de ontsluiting voor verkeer en het feit dat men toekomstige fases moet kunnen bouwen en onderhouden. Ontsluitingswegen worden in huidige fase uitgezet rekening houdend met de vermoedelijke programma oppervlakte.

modulatie

Het schetsontwerp van het gebouw start van uit maat modules die instaan voor een rationeel gebruik van materie.

Gestandaardiseerde en zoveel mogelijk geprefabriceerde onderdelen, structureel en naar invulling, garanderen een verregaande kostprijsbeheersing en termijncontrole.

Binnen dit belangrijk uitvoeringskader garandeert deze gemoduleerde structuur een verregaande flexibiliteit in gebruik, tevens een belangrijk pedagogisch didactisch instrument.

leesbaarheid en logica

De drie programma onderdelen van de zachte sector zijn samengebracht rond de referruimte.

De klas oppervlaktes haartooi en schoonheidszorgen, winkelhulp en grootkeuken grenzen aan een buitenzijde en zijn tegelijk geopend naar de binnenzijde.

Het invallend licht komt van beide zijden en dit licht bepaalt in grote mate de brede ruimtelijke ervaring die men in de klassen zal ervaren.

De ruimtelijke interne openheid rond het verhoogde dak is sterk rustgevend en oriënterend. De leerlingen kunnen zich op elk moment situeren in een groter geheel.

Er is een gevoel van betrokkenheid tussen de diverse opleidingen van de zachte sector, ook tijdens de lessen in de klassen.

De pedagogisch didactische verscheidenheid krijgt hier per opleidingsonderdeel kansen voor eigen accent in volle respect voor de algemene doelstellingen en pedagogiek.

opbouw

Bij ontwerp is gekozen voor een compacte uitwerking van het programma met als doelstellingen het rationeel oppervlakte gebruik in parallel met het optimale energetisch profiel. Het gelijkvloers programma garandeert de gemakkelijke toegankelijkheid en bereikbaarheid voor alle leerlingen, personeel en bezoekers. De minder valide heeft drempelloze toegang tot alle programma onderdelen.

energie

Het energiebeheer is gebaseerd op maximale toepassing van passieve middelen in een compact vormgegeven. De duurzaam opgebouwde buitenhuid staat garant voor comfort en duurzaamheid in gebruik.

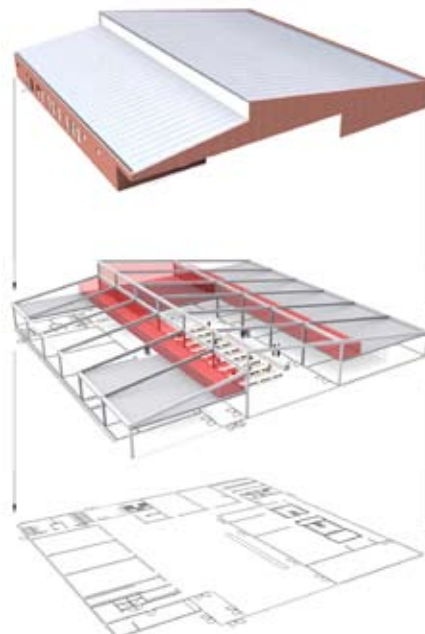
De groepering van de opleidingsonderdelen laat toe de algemeen technische uitrustingen globaal economisch te berekenen. Daarnaast laat het specifieke gebruik per onderdeel toe in te spelen op eigen sturing en aanvullende uitrusting.

Via de bovenliggende open zoneringen voor technieken kunnen ook op termijn bijkomende uitrustingen en technische vernieuwingen uitgebouwd worden zonder onderbreking van het onderliggende ruimtegebruik.

de schil

De buitenhuid is over zijn gehele oppervlakte geheel gelijkmatig duurzaam uitgewerkt met onderhoudsvrije materialen en hoogwaardige isolatie pakketten.

De inwendige structuur en technische uitrusting is geheel omhuld en derhalve beschermd tegen uitwendige thermische invloeden.

Binnen deze kwaliteitsvolle omhulling is op termijn elke transformatie mogelijk, zonder afbreuk aan de omhullende.

organisatie en organigram

Het schetsontwerp laat de groepering van de drie opleidingen in plan aflezen. Elke opleiding beschikt over eigen dienstruimte en een eigen sasruimte die voor gebruik aan een groep kan toegewezen worden. Pedagogisch is er een vrijheid van toegang die toelaat gescheiden of gemengd gebruik te organiseren. Daarnaast is er een autonoom sas dat de sanitaire installaties openstelt naar de speelplaats en/of naar intern gebruik. Het sanitair sas leerlingen kan autonoom geopend blijven.

haartooi en schoonheidszorgen

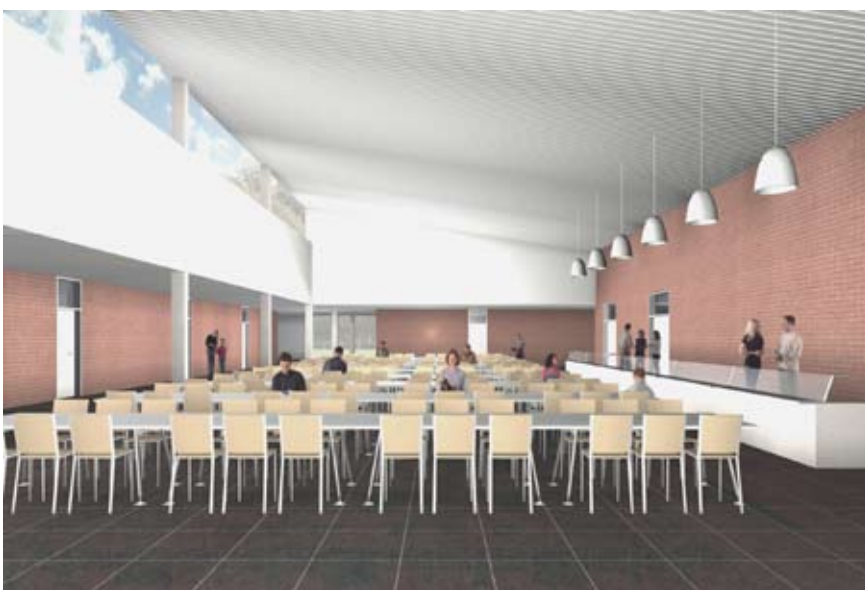
Het autonoom sas haartooi ontvangt de externen via de ontvangstbalie, aansluitend op het sas, vestiaire, sanitair. De tussenwanden van de klassen zijn niet-dragend. Hierdoor ontstaat een 3 x 62 m² brede strook die naar pedagogische noodzaak kan opgedeeld worden. De wandopbouw klassen / centrale ruimte kan geheel dichtgemaakt worden of per lokaal dicht of open bedacht, afhankelijk van heersende pedagogische overwegingen, gebruik, onderhoud, eigen aan de opleiding, in overleg met het opleidingsonderdeel. Ook hier betreft het niet dragende wanden.

De relatie tussen de afdeling haartooi-schoonheidszorgen en de centrale ruimte kan open blijven. Een filter tussen de kolommen op as B kan de afdeling meer autonome ruimte geven tot zelfs autonomie in de circulatie en gebruik. Een open structuur, op modulemaat gemaakt, voldoet aan beide doelstellingen. Deze filters zullen overleg tussen de opleidingsonderdelen mogelijk maken; een evaluatie tijdens het gebruik kan richtinggevende maatregelen met zich meebrengen.

winkelhulp

De leerlingen en de leerkrachten van deze afdeling zijn nauw betrokken bij de levering

en het beheer van de geleverde goederen. De tussenwanden van de klassen zijn niet-dragend. Een 2 x 61 m² brede strook is ter beschikking, opdeelbaar volgens de pedagogische noodzaak. De wandopbouw tussen deze lokalen en de centrale ruimte kan geheel dichtgemaakt worden of per lokaal open/dicht bedacht worden afhankelijk van de pedagogische overwegingen, gebruik, onderhoud, eigen aan de opleiding, in overleg met het opleidingsonderdeel. Het betreft niet dragende wanden.

De relatie tussen de afdeling winkelhulp en de centrale ruimte kan open blijven. Een filter tussen de kolommen op as 3 kan de afdeling meer autonome ruimte geven tot zelfs autonomie in circulatie en gebruik, in overleg met de andere opleidingsonderdelen. Ook hier kan de open structuur aan beide doelstellingen verzoenen. Een evaluatie tijdens het gebruik kan richtinggevende maatregelen met zich meebrengen.

refeter – polyvalente ruimte

De centrale ruimte is het bindteken tussen de afdelingen, de ontmoetingsplaats bij uitstek voor de leerlingen en leerkrachten. De interne betrokkenheid tussen de diverse opleidingsonderdelen is niet beter uit te drukken dan de centraliteit van deze ruimte zo goed als mogelijk uit te bouwen en expressief te onderlijnen door bijvoorbeeld een uniform materiaal en kleurgebruik. De ruimte biedt door zijn omvang voldoende draagvlak om een relatie op te bouwen met de voorliggende buitenruimte, zoals in het schetsontwerp voorgesteld in de richting van de Maurits Sabbestraat.

Vanuit de ruimte die op deze manier ontstaat is het gebouw in al zijn geledingen duidelijk afleesbaar. Een aangename, lichte en centrale ruimte die de drie gebouwdelen / studierichtingen zowel visueel als functioneel bindt.

keukens

De didactische keuken werkt geheel afzonderlijk. Door de inplanting van de didactische keuken is de aansluiting op dienst ruimtes, de inkom en de kleedruimtes verzekerd.

De bereidingskeuken bestaat uit drie zones die garant staat voor het autonoom gebruik van elke zone. De warme en koude grootkeuken zijn enkel via een afzonderlijk tussensas toegankelijk. Beide delen van de grootkeuken palen over hun gehele breedte aan de referruimte.

administratief centrum 2de prijs
diksmuide 2005

architecturale visie op een tot administratief centrum om te bouwen loods

ism. snoeck & partners

De betonstructuur als vertrekpunt voor de inrichting van het administratief gebouw voor Stad Diksmuide is enerzijds een dwingend, anderzijds een dankbaar gegeven. Het betonskelet heeft voldoende potentieel en mogelijkheid in zich tot flexibiliteit, om als draagstructuur te kunnen beantwoorden aan de eisen van een hedendaags stadsbestuur op korte maar evenzeer op lange termijn.

De openbare functie die het gebouw krijgt is de voornaamste drijfveer voor enkele belangrijke ingrepen. De publieks-as wordt de ruggegraat van het gebouw. De bezoeker krijgt inzicht en overzicht. Boven de publiekzone komt een vide en daarboven opent een lichtstraat het dakvlak en brengt noordlicht tot onderaan het gebouw.

Dit staat toe alle werkplekken te organiseren aan de noordelijke helft van het gebouw, waar de bandramen de gepaste hoeveelheid licht binnenbrengen.

Natuurlijk licht, functionele logica, overzicht en flexibiliteit als kernwoorden die aan de basis liggen voor enkele eenvoudige ingrepen met een grote impact.

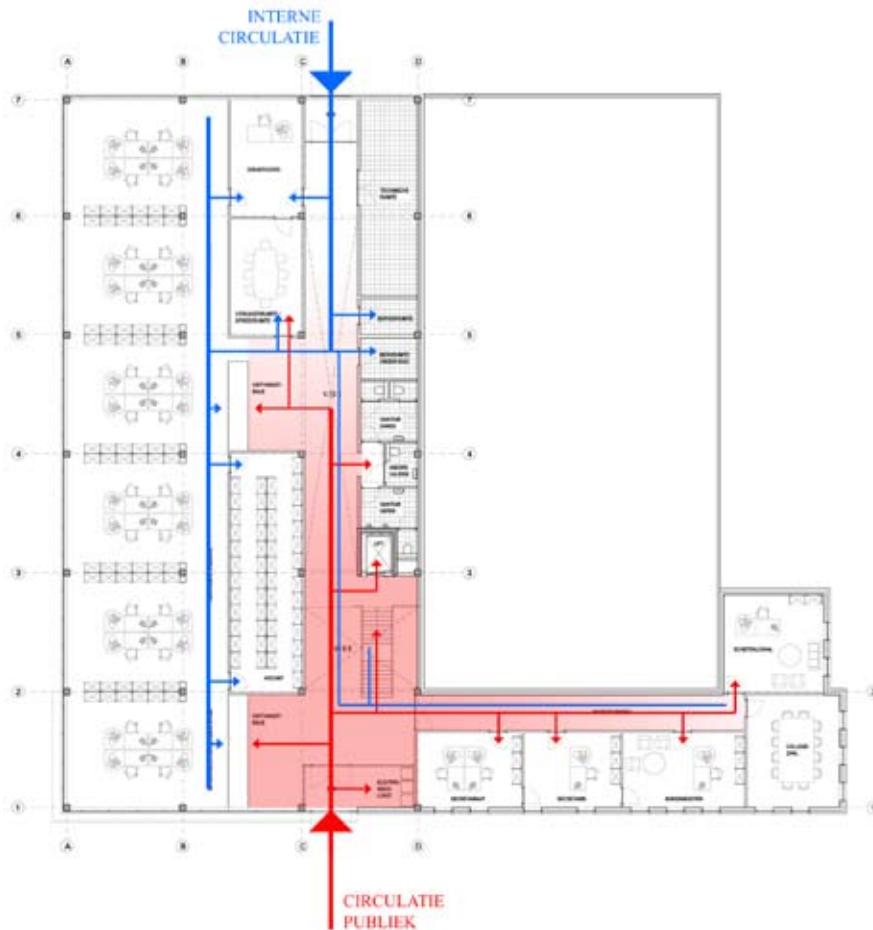
gelijkvloers

De goed verlichte zone van 35m op 8m aan de noordelijke zijde van het gebouw biedt plaats aan een maximum van 24 werkplekken. Deze oppervlakte en de structuur van het gebouw dragen de mogelijkheid in zich tot de inrichting van één groot landschapskantoor, de opdeling in 6 afzonderlijke kantoorruimtes gescheiden door systeemwanden en tussendeuren of een combinatie van grotere en kleinere landschapskantoren. Bovendien is een variërende hoogte van de tussendeuren eveneens een middel voor het bepalen van een al dan niet doorlopende visuele ruimtelijkheid. Aan de rechterzijde van deze werkplekzone bevindt zich een interne circulatie-as die loopt van de oostgevel tot de westgevel.

De intrinsieke flexibiliteit die het systeem in zich draagt, garandeert de mogelijkheid om op korte en lange termijn wisselende werkomstandigheden op te vangen.

Naast de werkplekken bevindt zich een strook die kan worden opgevat als een ontubbelde wand tussen de publiekzone en de werkzone. Hier bevinden zich de baliefuncties, het levend archief, een vergader-/spreekkamer en een werkplaats voor het dienshoofd technische dienst.

De publiekzone die loopt van een inkomsas in de westgevel tot de diensttoegang in de oostgevel. De vide boven de publieks-as en

de lichtstraat die het dak opent in noordelijke richting is oorzaak van een aangenaam, natuurlijk bovenlicht dat zichtbaar is vanaf de straat en het hele gebouw een transparant en uitnodigend karakter geeft. Via deze publiek-zone bereiken de bezoekers op een overzichtelijke en intuïtieve manier de balies, het sanitair, trap en lift en de bestuurlijke vleugel van de mandatarissen.

Tussen aslijn C en aslijn D bevindt zich de ruimtelijke ruggegraat van het gebouw, die zorgt voor een horizontale en verticale eenheid. De publiekszone met de vide erboven is de 'holle ruimte' die voelbaar is van op om het even welk standpunt in het gebouw. Deze verticale continuïteit krijgt ondersteuning en geeft ondersteuning aan de 'volle ruimte' die eveneens op gelijkvloers en eerste verdieping aanwezig is. Dit is een volume met een eigen identiteit in materiaalgebruik. Hierin bevinden zich technische ruimte, serverruimte, onderhoudsberging, sanitair, lift en archief (eerste verdieping).

mandatarissen

Vanuit de inkomzone is de bestuurlijke zone voor de mandatarissen bereikbaar, met ruimte voor het secretariaat, de secretaris, de burgemeester, een schepenslokaal en een collegezaal. Niettegenstaande de vlotte bereikbaarheid beschikt deze vleugel over een eigen identiteit en karakter in materiaalgebruik en raamopeningen.

verdieping

De opbouw van het eerste niveau is in grote lijnen gelijklopend met het gelijkvloers. Een bufferzone tussen publiek en werkplekken met daarin de balies (zie gelijkvloers) is hier overbodig waardoor de oppervlakte voor werkplekken zich strekt tussen aslijn A en aslijn C, tussen noordbelichting van het bandraam in de noorgevel en de noordbelichting van de lichtstraat van de vide. Overzicht en flexibiliteit troef! De hoogte van de tussenkasten op aslijnen 4 en 5 bepaalt de relatie tussen de diensten.

Op niveau 1 zijn de kopse zijden van het langwerpige gebouw, de west- en de oostgevel, geschikt voor enkele individuele werkplekken, een refter en de grote vergaderzaal die uitgeeft op een ruim receptieteras. Deze ruimtes zijn rechtstreeks toegankelijk vanuit het landschapskantoor.

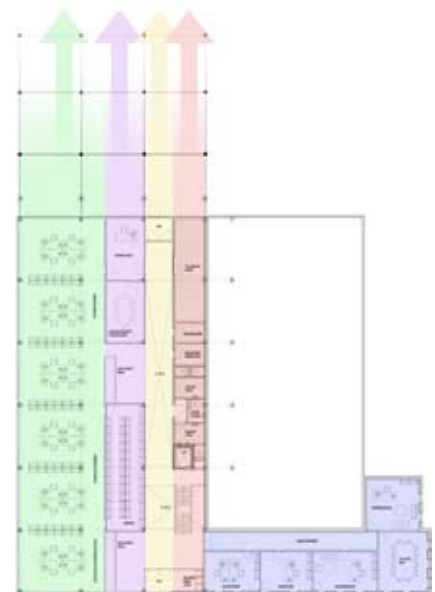
uitbreidbaarheid

De opdeling in functionele zones die lopen van west- tot oostgevel, staan toe het gebouw op termijn uit te breiden in oostelijke richting en de reeds gebruikte structuur en functiezones gewoon door te trekken over een afstand van 6, 12, 18... meter.

opvatting omtrent gelovopbouw

Hoe kunnen we met een eenvoudige ingreep een maximaal effect verkrijgen? Doelstellingen zijn het bekomen van een eenheid tussen

bestaand en nieuw, en het creëren van een hedendaagse en uitnodigende voorgevel. De enkele bouwlaag tussen aslijn 1 en 2, en de bestuurlijke vleugel voor de bestaande loods, worden als één volume opgevat. De korrel van de toegepaste breuksteen voor het straatvolume vertelt de voorbijganger dat dit gebouw geen industriële functie herbergt. Ter hoogte van de inkom wordt het massieve volume opgetild tot boven de bandramen en silexbetonpanelen. Over de zone links van de inkom worden beide materialen en beide volumes met elkaar verbonden. Een luifel met daarop de tekst 'stad diksmuide' beklemtoont de inkom. De verharde zone tussen straat en inkom, en de interne publiekzone liggen in elkaars verlengde.

architectuur.be

architectenvennootschap bvba

architect max herman
architect stijn stragier

koning leopold I-straat 4
8500 kortrijk
tel 056 222 800
fax 056 222 801
www.architectuur.be
info@architectuur.be

